

MAGAZIN SAVEZA BANJALUČANA U ŠVEDSKOJ / MAGASIN UTGIVEN AV RIKSFÖRBUNDET BANJALUKA I SVERIGE

Š E H E R — BANJA LUKA

Druga godina Korone

U znaku „Vezenog mosta“

Poštovani čitaoci, dragi prijatelji!

Ovaj uvodnik počinjem s lijepim ovogodišnjim julskim događanjima, koja su obilježili banjalučku kulturnu scenu. Naravno, radi se o našem „Vezenom mostu“ koji je ove godine i više nego opravdao naša očekivanja. Ovo ljetu u Banjaluci, možemo sa pravom reći, proteklo je u znaku „Vezenog mosta“. Vrijedni organizatori su se potrudili da pripreme jedan od najboljih programa u zadnje vrijeme i, uprkos opravdanim poteškoćama i pandemiji, sve je proteklo u najboljem redu. Vrijeme nas je poslužilo, i sve aktivnosti su bile dobro posjećene. Naša udruženja u Švedskoj su još jednom pokazala izuzetnu solidarnost i razumijevanje i svojom materijalnom podrškom omogućila da se sve planirane aktivnosti i obaveze ostvare na opšte zadovoljstvo.

Vjerujem, da ste se ipak uspjeli bar malo odmoriti tokom proteklog ljeta, koje je i ove godine bilo u znaku korona virusa i svega onoga što nam ta pandemija prireduje. Za razliku od prošle godine, mnogo više naših ljudi, koji žive diljem svijeta, došlo je u rodní kraj. I to je dobra vijest. Zato je vrlo važno, da se naši ljudi vakcinišu. Zadnje statistike govore da ljudi, koji nisu vakcinisani, imaju 11 puta više šansi da teško obole i podlegnu nego oni koji su to obavili. Ovo nesretno stanje traje predugo i pitanje je kada ćemo se vratiti normalnom životu.

U našem gradu, kao uostalom u cijeloj domovini, burna je politička situacija. Nije to ništa novo, već smo navikli da ništa ne ide na bolje. Novi visoki predstavnik međunarodne zajednice, Christijan Schmidt, možda napravi ključne korake i upotrijebi bonske ovlasti s kojima bi pomjero stanje sa mrtve tačke. Jer osim ružnih aféra, potkradanja države, negiranja genocida, veličanja ratnih zločinaca, nacionalističkih ispada i negativnog načina, ništa dobrog na političkoj sceni ne možemo čuti.

I, na kraju, da vas obavijestim da su veoma mali izgledi da će se održati 26. tradicionalni susret Banjalučana koji je trebalo da nas okupi u prelijepom gradu Noršepingu. Ako bude kakvih promjena, obavijestit ćemo vas na vrijeme.

Na ovoj stranici možete čitati sve dosadašnje brojeve "Šeher Banje Luke".

<http://issuu.com/savezbl>

Na kraju da se vama, koji ste nam već poslali dobrovoljne priloge, u ime naše male redakcije i u svoje lično, iskreno zahvalim na pomoći i razumijevanju, i nadam se da će vam se pridružiti i mnogi drugi naši čitaoci.

Vaš urednik
Mirsad Filipović

OSNOVAN/GRUNDAT 2009.

Izdavač/Utgivare

SAVEZ BANJALUČANA U ŠVEDSKOJ
RIKSFORBUNDET BANJALUKA I SVERIGE

ISSN 2000-5180

Glavni i odgovorni urednik/
Chefredaktör och ansvarig utgivare

Mirsad Filipović

Urednik/Redaktör

Goran Mulahusić

Grafička obrada/Grafisk arbete

Gunić Zlatan, Art-studio EMMA

Lektor/Korrekturläsare

Ismet Bekrić

Blagajnik-Ekonom/Kassör-Ekonom

Zlatko Avdagić

Redakcija/Redaktion

Goran Mulahusić

Enisa Bajrić

Fatima Mahmutović

Ozren Trnjić

Nedžad Talović

Dopisnici/Korrespondenter

Ismet Bekrić (Slovenija)

Mijo Vidović (BiH)

Radmila Karlaš (BiH)

Mersad Rajić (Kanada)

Ljubica Perkman (Njemačka)

Reuf Jakupović (Švedska)

Dr Severin D. Rakić (Australija)

Dinko Osmanićević (BiH)

Adresa redakcije/Redaktionens adress

Šeher Banjaluka,

Luxor gatan 12, 59139 Motola

Telefon: +46(0) 739 872 284

Internet: www.blsavez.se

E-post: mirsad.filipovic@hotmail.com

List izlazi dvomjesečno

Godišnja pretplata:

6 brojeva 150 SEK plus poštarna

Preplata i reklame

+46(0) 739 872 284

E-post: mirsad.filipovic@hotmail.com

Rukopisi, crteži i fotografije se ne vraćaju

Štampa/Tryck

NiGD "DNN" Banja Luka

Naslovna strana

Ivana Valentić

“Vezeni most 2021.”: Poezija koja vječno teče	4
Četvorica iz Tunjica.....	12
Mijenjaj, Draško mijenjaj...	14
Kolumna: Pljesak za preživjele.....	18
Švedska: Osvrt na dan genocida u Srebrenici.....	20
Sjeme zla.....	22
Sjećanja: Zdanja Banovine.....	24
Anton Ante Josipović: Sanjao je svoju Banjaluku.....	26
Donji Vakuf: Radost saradnje.....	28
Kolaž: Ljepote BiH.....	30
Neum, nad morem,,,,,,,,,,.....	32
Nove knjige: Odsjaji riječi.....	34
Idrizova formula sreće.....	36
Pismo iz Australije: Virus koji kroji život....	38
“Piši, Ahmete Šabo, piši!”.....	40
“Stara Bosna” - na slikarskim platnima.....	42
U sred Bosne srebrene.....	44
Konzularni dani - pomoći bh. građanima.....	46
... a Vrbas teče...	48
Ismet Mujezinović: Svi su ga voljeli.....	50
Zlatko Lukić: “Atlas rodoslovnih karata Bosne i Hercegovine”.....	52
Ljeto punog pekmeza.....	54
Vicevi.....	56
“Savršeni” krug...	58

Poezija koja vječno teče

Izvještavaju: Međunarodni centar za izgradnju mira
i redakcija „Šeher Banje Luke“

Pripremili: Slobodan Marić, Mirsad Filipović i Ismet Bekrić

Foto: Muharem Sitnica, Slobodan Rašić, Mišo Vidović
i Zlatan Gunić

Susret Banjalučana „Vezeni most-2021“. več 18., počeo je i za-
vršio na obalama Vrbasa, za kojega pjesnik i dajakdžija Jovan Joco
Bojović odavno napisala „Ti, poezijo, koja vječno teče“. Ovogodišnji
„Vezeni most“ bio je zaista u znaku poetske riječi, one izgovarane i one
među koricama brojnih knjiga. Ovog ljeta ta poezija je posebno žuborila
među stranicama izabranih djela pjesnikinje Nasihe Kapidžić Hadžić, u
izdanju „Lijepa riječ“ iz Tuzle.

Petak, 23.jula: I prve riječi, izgovorene u Gornjem Šeheru, pokraj
mosta s kojega su iz ruku Banjalučana cvjetovi, kao ptice, letjeli prema
bistrini vode, kao sjećanje i kao opomena da se progoni i ratna stradanja
više nikad ne ponove. Bili su to stihovi pjesnikinje koja je opjevala Vrbas
i njegove mostove, Nasihe Kapidžić Hadžić, ali i šeherских pjesnika –
Mustafe Bajagilovića, iz njegove knjige „Zagrljav sjećanja“, i Senada
Maglića, iz njegove pjesničke zaostavštine koju je, kao svoj amanet pre-
ranu preminulom bratu, objavila njegova sesra Aida, u zbirci „Vrbaske
suze“. Uz prigodan program, u kojem su čitani stihovi i iz nove knjige
„Banjalučkih žubora“ – „Vrbaskog ljepopisa“, iz pjesama i sa latica ev-
jetova koje su brojni gradani puštili niz vodu, kao sjećanje i poruke:
„NE PONOVILO SE“ i „GRADIMO BUDUĆNOST ZAJEDNO“

Hor „Safikada“ u Gornjem Šeheru

Mersad Rajić predstavlja knjigu Beise Romanić

Ismet Bekrić recituje Bebi Kapidžić

Istog dana, u dvorištu rodne kuće Nasike Kapidžić Hadžić održano je poetsko druženje povodom polaganja cvijeća na spomen-ploču Nasike Kapidžić Hadžić. Preko zamišljenog pjesničkog mosta prešli su stihovi koje su govorili gosti i domaćini: Šimo Ešić, Ranko Pavlović, Muhibin Šarić, Ismet Bekrić, Edina Heldić Smailagić, Siba Halimić, Beisa Romanić, Kemal Handan, Uglješa Kesić, a pročitane su i pjesme iz knjiga čije autorce nisu mogle doći – Ljubice Perkman i Nataše Križanić, dok nas je Lejla, kćerka pjesnika Senada Maglića, uvela u svijet poetike svoga oca koji, nažalost, nije dočekao izlazak svoga prvjenca. U dvorištu nas je dočekala i sestra pjesnikinje Nasike Kapidžić Hadžić, likovna umjetnica i pedagoginja Beba Kapidžić, koja je uredila i spomen sobu pjesnikinje „Vezenog mosta”.

Pjesnički putevi poslijе su vodili u koncertnu dvoranu Kulturnog centra Banski dvor gdje je prigodnim programom svečano otvorena manifestacija „Vezeni most 2021”. Nakon pozdravnih govora Elmira Mujčića, predsjednika organizacionog odbora, i Mirsada Filipovića, predsjednika Saveza Banjalučana u Švedskoj, održan je svečani koncert umjetnica „Dženana&Dženana” (klavir i sopran), a repertoar su čimile obrade poznatih sevdalinki i evergrina. Umjetnice su svojim nastupom oduševile prisutne posjetioce i doatile zaslужene ovacije. Mlade djevojke, sopranistica Dženana Huseinagić i pijanistica Dženana Šehanović Sarajlić, u posljednje vrijeme nalaze se u žiži interesovanja bh. javnosti. Neobičnim spojem zvukova klavira i prekrasnog soprana stvorile su

Mladi glumci iz dječje grupe "Roda"

Pijanistica Dženana Šehanović Sarajlić

Sopranistica Dženana Huseinagić

“Vezeni most” 2021

Slobodan Marić je dodijelio nagradu Mesudu Mulaomeroviću

poseban ugodaj svojom interpretacijom tradicionalne i moderne muzike. Moramo istaći njihov doprinos očuvanju muzičke tradicije Bosne i Hercegovine koje ostvaruju svojim obradama sevdalinki. U razgovoru koji smo imali nakon završetka ovog prekrasnog koncerta, obje umjetnice su bile toplo iznenadene fantastičnim prijemom kod banjalučke publike i obecale opet doći na našu manifestaciju. Prijatno iznenadjenje su nam prinedili organizatori ove manifestacije. Predsjednik zajednice, Slobodan Marić uročio je vrijedni poklon lijepu umjetničku sliku, duginodisnjemu organizatoru i volonteru, Mesudu Mulaomeroviću.

Subota, 24. juli: U Vijećnici Kulturnog centra Banski dvor upriličeni su omaž poznatim Banjalučanima preminulim između dvije manifestacije: Aliji Saraću, Kolji Mićeviću, Enisi Osmančević Čurić i Mini Karabegović. Odabranim riječima i sa mnoštvom zanimljivih anegdota i manje poznatim podacima moderatori su prisutnima prenijeli svoja sjećanja iz njihovih druženja sa zaslužnim građanima našeg grada. Profesor Milivoje Živanović govorio je o Kolji Mićeviću, Slobodan Marić o Aliji Saraću, Ismet Bekrić o Enisi Osmančević Čurić i Hazim Maglajlić o Mini Karabegović.

Omaž istaknutim banjalučkim ličnostima

Likovni umjetnik Branko Babić otvara izložbu

Subotnje veče bilo je posvećeno bojama i knjigama. U malom izložbenom salonom otvorena je izložba akvarela Zlatka Valentića i Brane Babića. Nakon pozdravnih govora Dječja dramska grupa „Roda“ izvela je kratki performans, nakon kojeg je mnogobrojna publika mogla uživati u akvarelima dvojice umjetnika.

Poslije izložbe, u Vijećnici Kulturnog centra Banski dvor održano je tradicionalno književno veče „Sa piscima i knjigama“, uz učešće većeg broja autora koji su predstavili svoje nove knjige. U svijet knjiga ušli smo prvo kroz nova izdanja izdavačke kuće „Lijepa riječ“ iz Tuzle, čiji je glavni urednik i pjesnik Šimo Ešić ukazao na značajan izdavački pro-

Svečana dodjela nagrade „Nasiha Kapidži Hadžić – Vezeni most“

Ismet Bekrić predstavlja novoizaše knjige

Dječja dramska grupa "Roda"

jekt – objavljivanje Izabranih djela Nasihe Kapidžić Hadžić, u pet knjiga, koje su upravo na ovogodišnjem „Vezenom mostu“ doživjele svoju nizu i promociju. U okviru predstavljanja ove izdavačke kuće otvorene su i stranice novih izdanja banjalučkih autora: Enise Osmančević Čurić, Muhidina Šarića, Ismeta Bekrića, Ranka Risojevića, Ranka Pavlovića, Kemala Handana, kao i prva knjiga pjesama za djecu Banjalučanke u SAD-u Nataše Križanić – „Igre boja“. Na ovoj večeri predstavljeni su i novi brojevi magazina „Šeher Banjaluka“ i nova knjiga „Banjalučkih žubora“ – „Vrbaski ljepopis“, a urednici Mirsad Filipović i Ismet Bekrić s radošću se predstavili i neke od prisutnih saradnika: Edinu Heldić Smailagić, Beisu Romanić, Sibu Halimić, Kemalu Handanu, Mersada Rajića, Uglješu Kesića, Samira Hotilovca, Dinku Osmančevića...

Kruna književne večeri bila je svečana dodjela nagrada „Nasiha Kapidžić Hadžić – Vezeni most“ za domete u književnosti za djecu, koju je ove godine dobiti banjalučki pjesnik Jovo Čulić.

Nedjelja, 25. juli: U prostorijama MCIP održan je memorijalni šahovski open turnir „Ahmet Ćejvan“ koji je započeo minutom šutnje peminuloj predsjednici kluba Mini Karabegović, a završio dodjelom nagrada najuspješnijim takmičarima. Pobjednik je bio Momčilo Soprenić.

Predveče, u parku Petar Kočić Dječiji studio glume „Roda“ izveo je igrokaz za djecu „Sedam gotovana“ i tako animirao najmladu publiku.

U 19 sati u holu Kulturnog centra Banski dvor otvorena je izložba „Stara Bosna“ Galerije „Preporod“ iz Zenice. Likovni umjetnici iz više gradova ovog kantona su svojim izloženim radovima privukli pažnju mnogobrojnih posjetilaca.

Šahisti su obavezni dio Vézenog Mosta

Publika je uživala u izvanrednom programu

Sat kasnije, u koncertnoj dvorani Kulturnog centra Banski dvor počelo je „Veće sevdaha“ u izvedbi BZK „Preporod“ i KUD Bosnia folk iz Zenice uz veliki broj gostiju. Dvorana je bila ispunjena do posljednjeg mesta, a naši prijatelji su nam opet izašli u susret i održali

Izvođači su dobili zaslужene aplauze

Izvrsnim nastupom oduševila prisutne: Emina Sinanović

Dragi gosti iz Zenice

Domaće snage: Hor "Safikada"

Priredile poseban ugodaj: Kadira Čano i Zulfija Tahirović

Bosnia folk sa narodnim igrama je oduševila prepunu dvoranu.

nezaboravni koncert. Mladi voditelji i izvrsni izvođači sevdalinke, solisti Emin Sinanović, dr Senad Alić, Amina Bajramović, Muris Šarić i Edbir Šarić, Bosnia folk sa narodnim igrama, još jednom su oduševili prepunu dvoranu. Poseban ugodaj su svojim interpretacijama sevdalinki, pripredili poznate interpretatorke sevdaha, Kadira Čano i Zulfija Tahirović. Nisu izostale ni domaće snage - Hor „Safikada“ i Borka Tadić, koji su također ispraćeni aplauzima. Prisutnima se, prigodnim riječima, obratio i gost iz Sarajeva, predsjednik BK BiH „Preporod“, Sanjin Kodrić, predsjednik BZK „PREPOROD“ GD Zenica Prof. Dr. Sc. Ajdin Huseinspahić i predsjednica zeničke „Galerije“ Amna Sofić.

Ponedjeljak, 26. juli: Na terenima Fudbalskog kluba „Naprijed“ održan je turnir u malom fudbalu za pionire, a svi učesnici su dobili

medalje, pobednici i pehare. Istog dana u 20 sati, kod Safikadinog groba, na kome su zapaljene svijeće i položeno cvijeće, pjesnici, dječja skupina „Roda“ i hor „Safikada“ ponovo su recitirali i pjevali beskrainoj ljubavi. Onoj, o kojoj je nizala stihove i naša pjesnikinja Enisa Osmančević Ćurić, „da se ljubimo, da se u svemiru ne izgubimo“.

Utorak 27. juli: U predvečernjim satima, kad sunce pozlaćuje vrbsli boji vode, organizovana je vožnja dajak čamcima od plaže „Abacija“ do kafane „Alibaba“, gdje je uprličen mali teferič. Atifa Duna, voda hora „Safikada“, iznenadila nas je tradicionalnim kolačima. Na stolu su se našle baklave, ružice, a bogami i kadaif, a vlasnik „Alibabe“ nas je počastio sokovima. Svaka im čast. Hvala i članovima Dajak kluba na čelu sa legendarnim dajakašom Andrejom Zamolom, koji su nam

Predsjednik BK BiH „Preporod“, Sanjin Kodrić

Muhammed Tufo nam je stigao iz dalekog Osla

Mladi talenti na stadionu Fudbalskog kluba „Naprijed“

priredili lijepi doživljaj na zelenom Vrbasu. na kojem je, 31. jula, raftingom od Rekavica do restorana „Orthodox“, i završen program ovogodišnjeg „Vezeng mosta“.

Osnovni programski cilj ovogodišnje manifestacije „Vezeng most“ i u djelatnosti Centra u cijelini je ostvaren, **a to je očuvanje i izgradnja mira**, ustanovljenog dejtonskim mirovnim sporazumom, afirmacijom povjerenja u suživot, toleranciju, uvažavanje različitosti i ravnopravnosti, što je preduslov društveno-ekonomskom razvoju i

evropskim integracijama. Ovogodišnji program je bio sadržajan i bogat i učinio je boravak sugrađana iz dijaspore u Banjaluci sadržajnim, te omogućio povezivanje i druženje naših sugrađana, obnavljanjem starih prijateljstava i uspostavljanjem novih, a posebno stvaranjem povoljne klime za izgradnju povjerenja i ostvarivanje programskih ciljeva manifestacije.

Posebnu zahvalnost zaslužuju moderatori, koordinatori i organizatori ovogodišnje manifestacije: Elmir Mujčić, Slobodan Marić, Zlatan Gunić,

Dodjela pehara i medalja

Upaljene svijeće za Safikadu

Vožnja dajak čamcima je poseban doživljaj

Rasim Dizdarević sa Atifinim specijalitetima

Ismet Bekrić, Kemal Handan, Hazem Maglajlić, Ranko Pavlović, Branko Babić, Šime Ešić, mr Edina Heldić-Smailagić, Nevenka Nena Rodić, Anna Sofić, Rasim Dizdarević, Narcis Hadžiselimović, Atifa Duna i mnogi drugi volonteri.

Manifestaciju „Vezeni most-2021“, pored grada Banjaluka, kao partneri u organizaciji i realizaciji programa, podržali su: Savez Banjalučana u Švedskoj, BH Telecom-Direkcija Banjaluka, Kulturni centar Banski dvor, Šahovski klub „Ahmet Čeјvan“, BZK „Preporod“ Banjaluka, Dječiji studio glume „Roda“, Hor „Safikada“, Dajak klub „Banjaluka“,

Sevdah radio „Šeherčani“. Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Nezavisna novine, edicija „Banjalučki žubori“, magazin „Šeher Banja Luka“ i dr.

Program manifestacije „Vezeni most-2021“ oglašen je u Magazinu Saveza Banjalučana u Švedskoj, „Šeher Banjaluka“, „Nezavisnim novinama“, zatim na web sajtu grada Banjaluka, Unije za održiv povratak i reintegraciju i Mreže za izgradnju mira BiH, i dr.

Kod Safikadinog groba izveden je prigodan program

Pripreme za rafting

Četvorica iz Tunji

Piše: Mišo VIDOVIĆ

Istražni pritvor zbog optužbe u vezi sa zloupotrebom položaja u nabavci medicinske opreme tokom pandemije korona virusa

Pritvorska jedinica KPZ Tunjice dobila je nove korisnike svojih „kapaciteta“. Okružni sud u Banjaluci odredio je pritvor Branislavu Željkoviću, direktoru Instituta za javno zdravstvo RS, Dragunu Dubravcu, direktoru firme "Promeding", Slavku Bojiću, direktoru "Procontrola" i Saši Markoviću, vlasniku turističke agencije "Travel for fan", zbog zloupotrebe položaja u nabavci medicinske opreme tokom pandemije korona virusa.

Zloupotrebe „teške“ stotine hiljada maraka

U trenutku pisanja ovog teksta (druga polovina septembra), oni su osumnjičeni za zloupotrebe „teške“ 790.000 maraka. Bojić, Marković i Dubravac, navodi se, u dva odvojena slučaja formirali su konzorcijum firmi kako bi učestvovali na tenderima Instituta za javno zdravstvo RS, a koji su bili pregovaračkim putem.

Tako su u jednom slučaju nabavljene zaštitne maske čija je tržišna cijena bila 0,36 maraka, a Institut ih je plaćao po cijeni od 6,9 maraka bez PDV-a. Drugi slučaj je kada su naručena medicinska zaštitna odijela iz Kine, a isporučena su nemedicinska odijela proizvedena u BiH. U prvom

slučaju firmi „Procontrol“ omogućena je nezakonita zarada od 240.000 maraka, a u drugom, turističkoj agenciji „Travel for fan“ zarada od 550.000 maraka. U najkratčem, ovo je dio kojim se terete ove osobe. Inače, Okružni sud Banja Luka donio je ovu odluku nakon brojnih političkih pritisaka, prije svega od vladajućih partija, pa će ova četvorica ipak narednih mjeseci dana provesti u pritvoru. Pritisak je vršen na Okružni sud Banja Luka od izvršne vlasti - poruke su išle do te granice, da se čak prijetilo i ukidanjem Posebnog odjela za teški kriminal RS. Inače, krivičnu prijavu još prošle godine podnijela je nevladina organizacija TI BiH. Za prijavu, koja je tada bila objelodanjena u javnosti, većina medija nije pokazala interes. Tek nakon što su ova lica uhapšena, mediji se "raspisali".

Tim za reviziju

I dok se provodila istraga i pripremalo hapšenje ovih lica, banjalučki gradonačelnik upriličio je okupljanje koje je nazvao konferencijom za medije Tima za reviziju, mada je više izgledalo kao predizborni skup. Tema - kriminal i korupcija u gradu, gradskoj upravi, preduzećima i us-

ica

Branislav Željković

Dragan Dubravac

tanovama koje su pod ingerencijama grada.

Podsjecanja radi, po izboru za gradonačelnika, Stanivuković je formirao tim koji je za cilj imao otkrivanje kriminalno-koruptivnih radnji. Tim za reviziju u proteklom periodu imao je odredene rezultate, ali se sve glasnije pominjalo da jeovo tijelo napustio jedan broj njegovih članova. Time je kredibilitet tima ozbiljno narušen, iako je gradonačelnik tvrdio da radi u punom kapacitetu.

Međutim, očigledno da Stanivuković i Tim za reviziju imaju protivnike i oponente u vladajućoj entitetskoj vlasti. Tako je predsjednica RS i potpredsjednica SNSD Željka Cvijanović ocijenila da postoji „gradonačelnik koji nije svijest o tome šta su potrebe ovog grada, ali gradonačelnik je iskoristio neko čudno političko vrijeme kroz neke prazne priče, pa i obećanja“. Shodno tome, Cvijanović je sve dosadašnje aktivnosti Stanivukovića ocijenila kako je „nastupilo vrijeme raznih performansa, ne znam ni kakvih političkih dijaloga i razgovora...“. S gradonačelnikovim stavovima, potezima, načinom rada, ne služi se u gradskoj skupštini. Pa ni u odborničkim klubama. Tako je predsjednik Skupštine grada Banja Luka, Mladen Ilić, iz SNSD-a, ustvrđio „da neće biti dizaći ruke za nekakve politike“, dok su odbornici iz vladajućih političkih stanaka koje čine skupštinski većinu navodili da ih „niko neće ucjenjivati i nametati jednoumlje...“.

A iako je Stanivuković i njegov Tim u prethodnom periodu imao otkrivenih oblika kriminala i korupcije, podnošenja krivičnih prijava, javna je tajna nije završio u zatvoru. Da li je onda Tim za reviziju bio stvarna potreba ili, kako tvrde partie na vlasti, i gradonačelnikov pucanj u prazno...

Slavko Bojić

Saša Marković

JAVNI POZIV DRAŠKU STANIVUKOVIĆU

Mijenjaj, Draško, mijenjaj...

Nekada: Gornji Šeher, Hiseta, Mejdan, Šehitluci...

Sada: Srpske Toplice, Kočićev Vijenac, Obilićevo, Banj Brdo...

Ovaj tekst je prethodno objavljen u sarajevskom magazinu "Stav"

Text i design:
REUF JAKUPOVIĆ
ecko@graposi.se

Nije u zagлавljku ovog poziva bilo potrebno navestiti ništa drugo do samo i mena i prezimena osobe kojoj se poziv upućuje pa da se odmah zna na koga se to odnosi. Da, riječ je o mlađahnom Drašku Stanivukoviću, novom gradonačelniku Banje Luke. On je, naime, i prije nego je s vlasti svrgnuto više nego dvodecenjsku vladavinu SNSD-ovaca ovim najvećim gradom Republike Srpske, bio istinska zvijezda na političkom nebu ne samo ovog (manjeg) entiteta države Bosne i Hercegovine, nego i šire. Ipak, njegova popularnost

je dostigla, reklo bi se, vrтoglave visine nakon 15. novembra 2020. godine, kada ga je većina glasača na izborima tog dana ustoličila na mjesto „prvog gradačina“ grada na Vrbasu.

Otada je, naime, ovaj junosa, rođen prije 28 godina u Banjoj Luci, postao prava megavijezda u najmanju ruku u cijeloj regiji, kako se uobičajeno naziva prostor bivše nam domovine, one Titove Jugoslavije. Sve dok nije zasjao u fotelju prvog gradačina grada na Vrbasu (24. decembra 2020. godine), nema gdje ga nije bilo: čas u Banjoj Luci među nar-

odom, kako sam voli da se izrazi, čas u skupštinskoj klupi (tada je, naime, još bio poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srpske), čas je bio u Beogradu, čas u Sarajevu, čas u Zagrebu... Njegov lik nije silazio s televizijskog ekranu, novine su bile pune tekstova o njemu. Intervjuisali su ga, postavljali mu pitanja - i ovakva i onakva. Bilo je dobronjamernih pitanja, a i onih drugih, nemalo i provokativnih. On je na sva odgovarao, mada bi, bilo je vidljivo, na neka rado izbjegao odgovor.

I kao gradonačelnik najvećeg grada Republike Srpske Draško je, bukvalno već od prvog radnog dana, hiperaktivan - pri tome usredređen na promjene mnogo čega što u Banjoj Luci ima negativan predznak. Ipak, i nakon što je iza njega skoro jedna godina načelnikovanja, kod jednog broja njegovih sugrađana i većine građana Bosne i Hercegovine u ušima još uvijek odzvanjuju njegovi nedvosmisleni odgovori na neka baš važna a napose „šakljiva“ pitanja. Ti odgovori su svojevremeno izazvali bujicu negativnih reakcija ne samo u Bosni i Hercegovini nego i šire, istina ne u Republici Srpskoj i susjednoj nam Srbiji (s časnim izuzecima).

ČIĆA MIČA, GOTOVA PRIČA

Tako je ovaj momak, koji je rođen godinu dana nakon početka rata (bolje reći, agresije) u Bosni i Hercegovini, rekao da u Srebreniku nije bio genocid (stravična mi je rečenica da je, kada je Srebrenica u pitanju, to „čića miča, gotova priča“), da presude Haškog tribunalu izrečene srpskim zločincima nisu mjerodavne, da Karadžić i Mladić nisu ratni zločinci, da je četnički pokret bio prvi pokret protiv fašizma... Bilo mu je postavljeno i pitanje vraćanja naziva banjolučkih ulica koji su promijenjeni počevši od 1992. godine. Izbjegao je odgovor rekavši, otrvilike, da je to nebitna stvar i da treba pričati o privredi (kao da je on, koji privredu ni „okusio“ nije, kompetentan da o tome priča).

To što je Draško rekao za Srebrenicu, Haški tribunal, Karadžića i Mladića te četnički pokret, znano je, govoriti svaki političar Republike Srpske. Jer, kada to ne bi govorio, ne bi bio političar. Na tim se pitanjima, naime, polaze „prijemni ispit“ za političara ovog entiteta. Ako o tim pitanjima govorиш kao što danas Draško govorii, položio si. U protivnom, ništa od politike, piši „propalo“. Druga je stvar što o tim pitanjima intimo misliš - kada se suočiš sam sa sobom, kada ti govoris srce a ne razum. Jer, za razliku od srca, razum ima i svoje „kalkulacije“. Treba vjerovati da nije zanemarljiv broj onih političara koji o Srebrenici i drugim pomjenutim pitanjima ne misle onako kako govorile.

Tako je za sada, a biće tako sve dok se na obzoru Republike Srpske ne pojavi njen Willy Brandt, koji će 11. jula doći u Srebrenicu i kleknuti u Memorijalnom sentru u Potocariima. Kleknuti i pokloniti se sjenama na pravdi Bogu ubijenih više od osam hiljada Srebreničana. I reći ono što misli, što mu srce nalaže, a ne razum. A potom će se i drugi okužiti da to isto kažu. I tek tada bi mogao započeti istinski proces pomirenja na ovim našim ukletim prostorima.

VRAĆANJE STARIH NAZIVA - VAŽNO PITANJE

Kada je riječ o vraćanju naziva ulica, i ne samo ulica, nego i naselja i još mnogo čega drugog u Banjoj Luci, nema opravdanja za Draškovo izbjegavanje odgovora na ovo pitanje, a i razlog mu je na klimavim nogama. To pitanje je važno, uz svo uvažavanje da je privreda u samom vrhu prioriteta. Ono se, naime, pominje već godinama među mnogim „stariim“ Banjolučanima, kako onima koji u njoj žive, tako i onima koji su iz nje moralni izbjegci (da ne kažemo da su bili protjerani, što je mnogo bliže istini). A i jednih i drugih nije baš mali broj. Sada, nakon što su izbori prošli, oni imaju veće pravo da novom gradonačelniku Banje Luke postavljaju pitanje vraćanja starih naziva. I postavljaju ga. Jer, jašno je to i Drašku, mnogi od njih dali su svoj glas njemu, očekujući od njega promjene, uključujući i promjene sadašnjih naziva odnosno vraćanje starih. Nije njihov glas bio presudan, ali je doprinio njegovoj ubjedljivoj pobedi. To on nikako ne bi smio prenebregnuti. Još nešto: pitanje vraćanja starih naziva je logično, lako je rješivo, posebno zbog toga što je danas lišeno ratne i poratne euforije. A ne iziskuje ni materijalna sredstva. U pitanju je samo dobra volja, a Draško bi takvu volju morao imati. On, naime kaže da voli svoj narod (koje pravo mu, uzgred rečeno, niko i ne spoočava), ali on reče i da voli sve ljudje. A zarad tih ljudi (koji nisu njegov narod), ako ih istinski voli, trebao bi da usliši njihov zahtjev

za vraćanjem Banjoj Luci njenih starih naziva ulica, naselja...

„RAŠČIŠAVANJE“ S PROŠLOŠĆU VEĆ NA POČETKU AGRESIJE

A šta se to desilo u Republici Srpskoj počevši od 1992. godine kada je u pitanju „raščišavanje“ s prošlošću putem promjene naziva ulica, trgova, naselja i mnogo čega drugog? Već u prvoj ratnoj godini na prostorima koje je držala Vojska Republike Srpske počelo je čerećenje istorije, s naglaskom na onu koja se odnosi na ove prostore u vrijeme Ottomanske imperije i Jugoslavije, one Titove, naravno. To besomučno preimenovanje svega i svačega u Republici Srpskoj imalo je duboku nacionalističko-ideološku osnovu. Prvi na udaru bili su nazivi turskog porijekla. Da se ostalo samo na preimenovanju, ni po jada. Ali, i uništavalo se, eksplozivom i vatrom, prvenstveno ono što je sveto a nije „naše“ nego „njihovo“: džamije, katoličke crkve, obilježja otpora njemačkom fašizmu... Bila je to, može se slobodno reći, svojevrsna strategija koju će 11. jula 1995. godine po

ulasku u Srebrenicu Ratko Mladić objelodaniti izjavom koja će kasnije obići svijet i na kraju završiti u Haškom tribunalu: „Napokon je došao trenutak da se, posle bune protiv dahija, Turcima osvetimo na ovim prostorima.“

Lako je zapaziti da pri pominjanju Vojske Republike Srpske nije korišten prefiks tzv. (takozvana), koji se u Republici Srpskoj obavezno koristi kada se pominje Armija Bosne i Hercegovine. Mada bi, ako ćemo pravo, ovu prvu trebalo tako titulirati, jer je to bila vojska samoproglašene Republike Srpske, a ova druga je bila vojska međunarodno priznate Bosne i Hercegovine.

Nije preimenovanje i uništavanje imalo ni Banju Luku. Možda je ona u tome i prednjačila. Danas Banja Luka, kada su nazivi u pitanju, ne liči na onu predratnu. Narodski rečeno: ni rođena majka je ne bi prezpozna. „Obučena“ je u potpunu novo ruho, koje je uglavnom „uvezeno“ iz Srbije. A kada je riječ o uništavanju „tudeg“, Banja Luka je na samom vrhu: recimo, svih njenih šesnaest džamija sravnjeno je sa zemljom.

Ne bi bilo korektno a ne reći da poratna preimenovanja nisu mimošla ni Federaciju Bosne i Hercegovine. I ovde se, naime, preimenovalo mnogo toga što novim vlastodršćima nije bilo po volji. Jednako se to odnosi kako na „bosanski“ tako i na „hercegovački“ dio ovog entiteta. Ipak, po broju i „razlozima“ preimenovanja, u ovom entitetu je to kudikamo snošljivije.

ZA POČETAK SAMO ĆETIRI TOPONIMA

A sada, sasvim konkretno: koji nazivi ili toponiimi (toponim je riječ grčkog porijekla, a označava ime naselja, brda...) u Banjoj Luci prosti vape da ponovo ugledaju svjetlo dana, kome bi to najprije trebalo vratiti stare nazive, one prvoštive, vjejkovne, istorijske? Neka to, u prvu ruku, budu samo četiri naziva, ona koji najjasnije pokazuju svu besmisao njihove promjene tokom ratne i poratne euforije. Ćetiri naziva uglavnom iz užeg gradskog jezgra: tri za naselja i jedan za brdo. Nad njima je izvršen svojevrstan urbicid ili, još bolje rečeno, tirjanstvo. Eto, tom tirjanstvu bi trebalo, vraćanjem starih naziva, „statim nogom za vrat i dovesti ga k poznanju prava“, što ono-mad reče Njegoš, a što je, opet prema Njegošu, „ljudska dužnost najsvetija“. Evo tih naziva: naselja Gornji Šeher (danas Srpske Toplice), Hiseta (Kočićev Vrijenac) i Mejdan (Obilićevac) te brdo Šehitluci (danas Banj Brdo). Da nešto kažemo o njima, odnosno o besmislenosti promjene njihovih starih naziva.

Gornji Šeher je naselje poznato po svojim izvorima termalno-mineralne vode još u rimsko doba. Kada su Turci došli na ove prostore, upravo su tu izgradili i prvo naselje današnje Banje Luke. Nakon toga, krajem 16. vijeka, izgradili su i novo naselje na lijevoj obali Vrbasa, svega nekoliko kilometara nizvodno. Banja Luka je, dakle, tada imala dva naselja odnosno grada: gornji i donji. Ovaj gornji je od tada, vijekovima, baštino svoje ime: Gornji Šeher (na turskom šeher znači grad). Ali, 1992. godine, već s početka ratnih dejstava, neki novi priučeni krojači prekrojile su mu ime. Ni manje ni više nego u Srpske Toplice.

Čijem je umu tada, u tom haotičnom stanju (uništavanju, protjerivanju, ubijanju...), palo na pamet da mijenja ime ovom banjolučkom naselju? Zar se za tako nešto imalo vremena, zar nije bilo nečega drugog, prečeg? Istina, civilno i vojno rukovodstvo Republike Srpske bilo je tada lišeno najveće brige: pribavljanja sredstava i opreme za ratovanje. Sve, ili uglavnom sve što je dotada imala naša (svih jugoslavenskih naroda) zajednička JNA, prisvojila je Vojska Republike Srpske: vojnu

odjeću i obuću, municiju, oružje, artiljeriju, tenkove, helikoptere, avione... Zar je tada važnije bilo promjeniti ime naselju nego sačuvati ljudski život? Izgleda, bilo je. Koliko je za one koji su tada odlučivali o životu i smrti vrijedio ljudski život, zorno pokazuje antologička izjava Blijane Plavšić, osudnice Haškog tribunala. Reče ova vremešna gospoda, negdje na početku rata: „Srba ima dvanaest miliona, neka ih pogine šest miliona, onih preostalih šest miliona živjeće kako treba“. Kasnije, nakon rata, ona će se odreći ove izjave i pripisaće je nekom teško ranjenom vojniku.

Nije početkom rata „stradalo“ samo ime Gornjeg Šehera. Ista sudbina zadesila je i grb grada Banja Luke. I on (iz doba Titove Jugoslavije) je te 1992. godine ekspresno uklonjen. Umjesto njega javnim konkursom (čuj, rat i javni konkurs za grb grada) izabran je novi grb, koji će egzistirati više od dvije decenije, nakon čega će biti proglašen neustavni, uz obrazloženje da se sa simbolima na grbu ne mogu identifikovati svi građani Banje Luke.

A otkuda, zaista, naziv Srpske Toplice? Ako je iz ranijeg naziva valjali izbaciti omrznutu tursku riječ Šeher, mogao je naziv biti Gornji Grad. Jes' vraga. Asociralo bi to na naziv naselja koje postoji u Zagrebu. A Zagreb je tada u Republici Srpskoj važio za usataški grad. Valjalo je smisliti nešto drugo. I tu vrag umiješa svoje prste: upotrijebi se riječ toplice, a to je hrvatska riječ za banje. Kako se dogodio ovaj gaf, Bog sami zna. A što se tiče riječi srpske bilo je to i za očekivati. Tada je to bila najpopularnija riječ u vokabularu na ovim prostorima, a ni danas joj ne manjka popularnost. Skoro da je sve tada nosilo naziv srpsko, počevši od imena samoproglašene republike, imena gradova, flore (sjetimo se: srpske šume), nekretnina (sjetimo se: srpske željeznice)...

I danas se skoro po pravilu umjesto pravojnog pridjeva srbjanski (odnosi se na državu i ima teritorijalno značenje) koristi pridjev srpski (odnosi se na naciju i ima etničko značenje). Zato nije neuobičajeno čuti da se kaže srpska zastava, srpski ustav, srpska vlada, srpski premijer, srpska reprezentacija - u nekom sportu... A to je, naravno, neispravno. Za razliku od onoga što je ispravno: srpski jezik, srpska kultura...

Hiseta su doživjela „vaskrsenje“ iste godine kada i Gornji Šeher. Naime, naselje je tada preimenovano, nakon što mu je prvo bitno ime (na turskom hise znači dio) iz vremena Otomanske imperije prkosilo kroz vijekove. Dobi te 1992. godine ovo naselje jedno „književničko“ ime: Kočićev Vjenac. Po Petru Kočiću, književniku, pripovjedaču i narodnom tribunu sa Zmijanja, nedaleko od Banje Luke. Nije jasno što je to što „spojio“ ovo naselje i književnika, a nije jasno ni čime to Kočić zasluzi da pored gradskog parka njegovo ime nosi i gradsko naselje. Ako se tome doda da je nekada i gradska biblioteka nosila njegovo ime, a da se ne tako davno Kočićev lik našao i na današnjem grbu grada Banja Luke, onda Kočiću pripade epitet najznačajnije ličnosti u banjolučkoj petovjekovnoj istoriji. A da li je on to? Nema dileme: nije. I sam Kočić, onakav pravdoljubiv kakav je bio, rekao bi da ga je u Banjoj Luci previše.

Mejdan (na turskom međan, što znači borba, bojno polje) je u tursko doba bio veliki prostor za vojne vježbe turske posade smještene nedaleko u tvrdavi Kastel, a kasnije jedno od mnogobrojnih banjolučkih naseljenih područja. Preimenovan je u Obiličevu, po jednom od najistaknutijih junaka u istoriji Srbije, Milošu Obiliču, koji je u čuvenoj bici na Kosovu polju (juna 1389. godine) prevarom uspio doći do turskog sultana Murata i nožem ga ubiti, nakon čega će i sam biti ubijen.

I na ovom preimenovanju se može vidjeti kakvih razmjera je bila srpsizacija mnogo čega u Banjoj Luci tih ratnih i poratnih godina. Tako se i desilo da se u traženju zamjene za ime naselja Mejdan posegne daleko u istoriju Srbije, dakle druge države, pa čak tako daleko u vrijeme kada se za Banju Luku nije ni znalo - čitav jedan vijek prije toga. Banja Luka se, naime, kao naseljeno mjesto pominje po prvi put 1494. godine. Paradoksalno, zar ne.

Ova „ljubav“ za mnogošta što je iz Srbije nastavice se u Republici Srpskoj sve do današnjih dana. Nije onda nikakvo čudo što se ovdje navija za srpske ekipe kada igraju protiv ekipa iz Bosne i Hercegovine (u kojima igraju i igrači koji žive u Republici Srpskoj). Nije ni to što sva najveća priznanja (orden) Republike Srpske pripadajo „strancima“ (čitaj: uglavnom visokim funkcionerima Srbije), kao da u ovom entitetu nema zaslužnijih pregalaca. Nije, recimo, ni to što su govornici na svečanim akademijama upriličenim povodom Dana Republike po pravilu „uvoz“ iz Srbije - kao da u Republici Srpskoj nema nikoga ko umije lijepo besjetiti. Da ne nabramo dalje.

Ili, kada je sam Draško u pitanju, skoro da nikoga nije iznenadila ni njegova „razrokok“ koju je krajem januara pokazao u razgovoru na K1 Televiziji u Beogradu. On se, naime, nije ni trudio da sakrije da jednim okom gleda na jednu stranu (prema Srbiji), a drugim na drugu (prema Rusiji), a ne kao što bi bilo normalno: da s oba oka gleda pravo - prema državi u kojoj je rođen, odraстао, živi, radi... Državi, koju bi trebao da poštuje i voli. Iznad svega.

Šehitluci su brdo iznad Banje Luke. Prema nepovjerljivim pripovijedanjima, na ovom brdu je sahranjeno nekoliko banjolučkih muslimana (šehidu) koji su krajem 18. vijeka poginuli u sukobu s Austrijancima, prilikom njihovih čestih upada na ovo područje. Od 1933. godine, kada je u znak sjećanja na njihovu pogibiju ovdje podignuto manje prigodno obilježje, za ovo brdo se udomaćio naziv Šehitluci. Na ovom brdu se od 1961. godine nalazi monumentalni spomenik, podignut u znak sjećanja na nekoliko hiljada poginulih kraljkih partizana. Vremenom je taj spomenik postao simbolom Banje Luke. Međutim, već u prvoj ratnoj godini ta simbolička je urušena.

Naime, ostao je spomenik, ali je promjenjeno ime staništa na kojem je spomenik bitisao decenijama. Od tada, moglo bi se reći, ni spomenik nije ono što je do tada bio. A i samo novo ime je baš besmisleno. Banj je stari

davno iščezli pridjev, koji znači banov. Dakle, to ime u „prevodu“ znači Banovo Brdo. Pa da, opet je to „uvoz“ iz Srbije, konkretno iz Beograda. I Beograd, naime, ima svoje Banovo Brdo.

Nije trebalo ovom neprimjerrenom promjenom imena uznenimavati poginule ljute Kraljišnike „utkane“ u spomenik. Pa i oni su svojevrsni šehidi, poginuti na putu slobode - dugom četiri godine. Tačnije, na putu od okupacije 1941. do slobodenja 1945. godine.

Evo, gospodine Draško, ja ovaj javni poziv napisah u moje, ali vjerujem i uime mnogih „starih“ Banjolučana. Sada si ti na potезу. Ili ćeš se oglušiti o ovaj javni poziv i time pokazati da je i pitanje vraćanja prijašnjih naziva za tebe „čiča miča, gotova priča“, ili ćeš posegnuti za svojim gradonačelničkim organu i to pitanje pokrenuti u gradskom organu u čijoj je to nadležnosti.

Ukoliko se odlučiš za ovo drugo, imaćeš mnogo oponenata. Njima možeš reći, između ostalog, da se ni matica Srbija, napose Beograd, nije odrekla svojih mnogih naziva koji potiču iz perioda viševjekovne vladavine

Otomanske imperije na njenim prostorima, iz istorije, koja se ne može tek tako (kao gumi-com) izbrisati. Reci im: „Ako Beograd može imati Topčider (turska riječ preuzeta iz persijskog jezika, a znači tobđijska dolina), može i Banja Luka imati Gornji Šeher. Kada Beogradanima ne smeta im Karaburma (na turskom znači crni prsten), što bi novopečenim Banjolučanima smetalo ime Hiseta. Ime Mejdan ne bi trebalo da irritira nikoga u Banjoj Luci, kao što nikoga u Beogradu ne irritira ime Dorol (četiri puta, značenje je ove riječi na turskom jeziku). Beograd se ponosi Kalemeđandom (na turskom kale je tvrđava, a međdan je, već smo to rekli, borba, bojno polje) i na njemu spomenikom Pobjedniku pa zašto se i Banja Luka ne bi ponosila Šehitlucima i spomenikom palim Kraljšnicima“. Sve im to reci.

I mijenjaj, Draško, mijenjaj. Za početak, kako rekosmo, mijenjaj samo ova četiri pomenuta naziva. Pokaži dobru volju za tako nešto. I za kraj, sretno ti bilo na odgovornoj funkciji gradonačelnika grada (šehera) Banja Luke.

PLJESAK ZA PREŽIVJELE

Foto: Goran Malahusić

Piše: Radmila Karlaš

Danima je padalo, a meni je unaprijed bilo žao ako nastavi kišiti, pa koncert na Kastelu bude odgoden. Te noći, nebo se razvedrilo. I, eto nas bližu tvrdave. Ulaz ka Ljetnoj pozornici vam je sad s one strane gdje je pijaca, kažu nam na ulazu koji je bio decenijama. Pa dobro, kažem sebi. Idemo polako ka naznačenom i novom ulazu. Tamo su već redovi, stvorila se posvemašnja gužva. Strpićemo se, vrijedi, jer ih je malo ostalo takvih, a jedan od tih malo je on, tačnije ON. Od tih s kojima smo odrastali sa puno poštovanja. Gužvu stvaraju redari koji provjeravaju da li unosimo neko piće sa sobom. Ne nosimo, brate, ništa. Osvrćem se oko sebe i vidim šankove, kičaste bez sumnje, nimalo prilagodene starom zdanju. A tekrveni tepih, nestao je stari dobri šljunak. Ništa se ne uklapa. Na nekadašnjoj Ljetnoj pozornici, s one tamo strane, mogla sam da sjedim na šljunku ako mi se prohtje da ga zamjenim dvenjun klupama, bilo je opušteno i nije bilo specijalnih gostiju ili, da iskoristim najodbojniju mi skraćenici na svijetu, koja nema veze s našim jezikom, VIP mjesta. Odjednom se nadosmo U registraturi, pardon registru žustre ženice koja nam objašnjava kako je prvih nekoliko redova, što znači bar deset ispred bine (tu me tek oblio znoj, gdje je ona stara daščana), specijalno za..., zaista je ne slušam, već sjedamo u predzadnji, ako me sjećanje ne vara. Ali mi je predaleko. Ne želim da škiljim prema pozornici. Kad sam već pri kraju Putovanja u Vučjak, nije mi ni na kraj pameti da nakon prolaza kroz sve te čopore, nazirem ne samo Njega, već i pozornicu. Nimalo damski, opkoračujem prednju stolicu (sreća pa prezrem toalete, a stolice su bukvalno sljepljene) i stropoštam se na nju. Moj drug je već

malobzirniji prema (ne)prilikama i zaobilazi cijeli red da sjedne do mene. Pokazuje mi velike ekranе sa strane (namjerno ih ne oslovjavam sa jednako mi mrskim globalnim terminom), htijući mi nagovijestiti da će ipak vidjeti. Valjda bi taj detalj trebalo da mi pomogne kako bi mi bilo lakše. Ali, meni je teže. Gledam povorku kičastih "sjaktečih" haljina sa vlasnicama užasnih frizura, baš zato što su to namještene, opet korisitim neprikladnu riječ, previše dotjerane kose, i tačno znam, neke sjedaju u prvi ili u drugi red sa svojim pratiocima (o njima ne bih, od političara, do novinarskih poltronja, nisam mogla odoljeti da ne lanem). Samo da je više natapirala kosu, od pozornice bih vidjela samo vrh, žalim se. Istovremeno znam da nisu u pitanju te užasne frizure, već nešto mnogo gore što prtišće kao mora. Znate, ona mora o kojoj se priča u narodu, kad zaledne na prsa, neće da sjase dok čovjek matlene dušu na ispusti. Ko su ovi ljudi, pitam druga, dok me kao kiselina grize trulež iz Filozofije palanke Radomira Konstantinovića, istovremeno dok posmatram kako grupa u prethodnom redu na ular umjetnosti prinosi šampanjac, sve u kofu s ledom, sa čašama. Pa to uopšte nisu čaša za šampanjac, ma šta oni to. O Izido, Hator, Meluzino, Lakšmi, Ozirise, Budo, Isuse, Muhamede, svi proroci ovog i onog svijeta, ovo neću moći svariti, ma oni to nazdravljaju. Kakva užasna predstava, kakva tragikomedija. Mislim na Deželu i jedan kulturni festival, pa taj kastel, stari dvorac, utvrđenje, gazili smo po šljunku, sve je bilo netaknuto, a da bi se iz Bovca stiglo u taj stari zamak Kluze, trebalo je da se prede 12 kilometara, koje su ljudi u hipu prelazili da vide, uživaju u umjetničkom ugodaju. U čemu ja uživam. U čemu ja već odavno ne uživam. Drug me smruije, ali ja se histerično smijem i posmatram crveni tepih, kuglice na kanapima koji oivičavaju zabranjene zone, sankove, i ove koji piju šampanjac ispred, a onda mi počinju teći suze, jer na binu se pojavljuje razlog našeg dolaska i ja shvatam da ima pjesmu za Njega, za Doleta, za nas. Da nas malo razgali, neće razgnat tuge sve, ali će da ih ublaži...ulicama uspomena i tako redom. Na Kastel sam dolazila kao klinka i poslijem mnogo puta. Dok sam šetala Totu Vuku jedne zime, još je bilo nade. Djekoška iz njegovog kraja otima se i prkosí, pjeva Rade. On je Ličanin. I moj pradjed sa majčine strane, Miljuš, takođe je Ličanin, koji je došao u Bosnu.

Davno. Još u XIX vijeku. A moj djed i Rade nose isto ime. A moja majka zove se Milica, baš kao i njegova sestra. Koja je živjela u Banjaluci. Zaista negdje odlazim. Tamo da putujem, tamo da tugujem. Tu sam Tinovu pjesmu voljela unaprijed. Ima nekih pjesama koje se sudare s nečim nadolazećim, ukope i čekaju momenat. Rade priča kako je prethodne večeri u Šibeniku obišao Arsenov muzej. Da li ti misliš da je meni bilo lako tokom prethodnog perioda, kaže Arsen u slušalicu. Ne, odgovaram, mada se ja ne želim. Pročitao je moju prvu knjigu. Volim Arsena odviječek. Moja komšinica Blaža ga nikad nije mirisala, ta dama banjalučkih igranki iza onog rata, a ja sam bila očarana njegovim izrazom. Čuti, Blaža, ja ga volim. Valjda smo se oko njega najviše svadale. Arsen je Veliki i baš zato hoće da svira na predstavljanju moje knjige u Zagrebu, do kojeg nikad neće doći. Dovoljno je reći Bosanski kulturni centar, ko će stranački da šefuje, a ko neće, Niskana Pletilić i Nada Štefanac pokušavaju sve i ništa. Politika je politika, nema naročit osjećaj za umjetnost. Mora da si vrlo lijepa. Stari prepredenjak. Volio je lijepe žene. I one manje lijepe. Pa ne znam, kaže. Valjda sam navikla na sebe takvu oduvijek, pa si nisam izuzetna. I osamljenja, dodaje Arsen. Odmah mi padne na um ona tvrdava Kluze i usputni razgovor sa dva dramaturga. Oko lijepih žena postoji nevidljivi obrub. Ljudi se boje priči. Žene su podalje, zavide, muškarci se plaše. I onda ostajete sami. Tad još nisam shvatala, niti prihvatala pogubnost zavisti. Osamljenost pak nije imala veze sa mojim izgledom, već sa mojom izdvojenostišću, što ima veze sa nečim drugim. Od Perkovića prema Kninu... Kuca mu na vrata i kaže; drugo mjesto, Arsene, Mišo Kovač mi ugrabio prvo. Jednog dana si ostavio kuću, moj Brate... I uzalud je budi, uzalud. Kaseta s tim naslovom u Šerbedžijinoj interpretaciji bila je Bratov poklon za rodendan. Bilo je to neposredno prije nego što ga je progutao najbesmisleniji od svih besmislenih ratova. Pusti me da spavam moja draga, ako se vratim kući iz ovog rata... Moj Brat se nije vratio. Imao je 21. godinu. Jer, biće još mladosti, ali nikada takva. Mora od borova i nebo od olova. Sladenović 1981. Ja neću imati s kim ostati mlad, ako me svi napustite i ta će mi mladost teško pasti... Na brzinu pokupljeno rublje, glas ljubavnice, žene,

majke... Brat i ja trčimo nizbrdo do gazda Markove konobe, a zatim juriš do Antunove kuće, pa pred kapelu. Sveti Đovani. Drug me vraća sebi što je ipak bolje nego njima okolo i savršeno kontrolisano kaže da mu se dopada ovaj vremeplov kroz naše životu kojim nas je Rade proveo. Šapče mi u uho sve njegove filmove, uključujući naravno i one Živojinu Pavlovića. Taj pečat kada je bilo podrazumjevajuće gledati dobre filmove, ispreplesti ih sa sobom kao kulturno nasleđe sada je zaiskrio, eto nas ka prskalice, vrtim ja pjesnički. Uopšte nisam patetična, već suviše ili preko svake mjere zahvalna Radi što mi je vratio vjeru da sam još živa, da mogu još u nekom da se ogledam. Nije On zastario, niti ga je vrijeđao pregazio, vrijeme na gazi, vrijeme je stalno, ljudi gaze. Neoliberalizam i kapitalizam u povodu na Balkanu zahtijevaju nove vrijednosti. Sve je tržišno, sve je u funkciji kradi i poštuj boga Novca. Ko bi se od ovih četvrtastih sjetio Gian Maria Volonté i genijalnog filma Damiana Damianijsa, Zlatni metak za generala. Volonté, vrhunski glumac u bezbroj vrhunskih filmova, mnogo prije Rade, a kad uporedimo Radinu glumu, vidimo da toliko od Volonté nosi u izrazu, pokretu, kreatciji. Naprosto zaprješćujuće. Je li ga fascinirao nekad, pa ga je oponašao, sličnost je nedvosmislena. Koliko ja pamtim, prije se nije gazilo, već se bogatilo prošlošću. I onda se sjetih te noći na kiši, kao što kiši na otocima, i gaće su nam svima bile mokre, onda na Malim Brionima, kada nam se nebo od olova sručilo na glavu. Sjedili smo okupljeni kao pečinski ljudi oko vatren. Dobro, među pečinskim ljudima bila je i Vanesa Redgrave. Gledali smo predstavu U oliju sa Šerbedžijom i Nebojošem Glogovcem. Gledati Oliju u oliju je neponovljivo iskustvo. Kao što rekoh, gaće su mi bile mokre. Kasnije smo se isparavali po katakombama tvrdave dok se nebo smirivalo. A onda mokri nastavili da gledamo. Tada sam pisala o svim olujama naših ratnih i poratnih života. Na Kastelu nastupa predan. Strmoglavljenia sam u svijet koji tako živo i dalje pulsira u meni, da ga ova gomila idiota okolo neće (mnogo šire je to okolo od Kastela te noći), pa neće ga sigurno pomesti svojim grabežljivom metlom. Pas mater. Usatjem i plješćem Radi i Zapadnom kolodvoru, i onda skontam da pješčeni za nas prezivjele, pa nastavljam dok mi ruke ne utru.

PANSION VILLA EVA OMIŠALJ - OTOK KRK

SAMO 5km od aerodroma RIJEKA

Bara 5 km från flygplatsen Rijeka
otvorení smo cijelu godinu

Vi har öppet hela året

Privatna plaža, restoran i pizzeria u sklopu pansiona
Privat strand, Restaurang och Pizzeria tillhörande själva pensionat
više informacija na WWW.VILLA-EVA.COM
Mer information på

Piše: Fikret TUFÉK

Svake godine 11. juli je Dan obilježavanja genocida u Srebrenici – tako je bilo i ove 2021. godine u Stockholm, u organizaciji bh. organizacija i saveza.

Sve ono što se dešavalo ovog 11. jula 2021. godine o Danu obilježavanja genocida u Srebrenici prenošeno je direktno na centralnom trgu Minttorget u Stockholm i linkovskim vezama za one koji to ne mogu direktno pratiti, a sve u organizaciji osam bosanskohercegovačkih saveza i organizacija.

Možda je to najbolje slikovito napisao Meho Kapo u tekstu 11. jula 2021. na svom Facebook profilu, pod naslovom "Da se nikad ne zaboravi":

– 11. juli nije običan datum. 11. juli je dug 365 dana i 8.372... života, a onda ponovo dode taj datum 11. juli kad nedužni, u međuvremenu identificirani, nadu smiraj u "Dolini bijelih nišana" u Potočarima. I ovog 11. jula će, nakon 26 godina, 19 tabuta sa posmrtnim ostacima nedužnih žrtava genocida u Srebrenici naći svoj vječni mir.

Oficijalni program je bio podijeljen u dva dijela i to:

Dnevni program – Susret sa građanima Stockholma, na Mynttorget, koji se nalazi između kraljevske palače i parlamenta, u periodu od 11 do 15 sati. Fokus je stavljen na Memorijalni centar genocida Srebrenica – Potočari tako što su na velikom ekranu prikazivani kratki filmovi sa svjedočenjima koje je Centar napravio, a potom i direktni prijenos dženaza iz Potočara. Istovremeno su aktivisti dijelili Cvijet sjećanja i letke sa informacijom i linkovima te pričali Štokholmjanima o genocidu u Srebrenici.

Večernji program: Na oficijelnoj Facebook stranici (Srebrenica) od 19 do 21 sati prikazana je panel diskusija na temu: "Kulturu pamćenja o genocidu u Srebrenici" sa predstavnicima Memorijalnog centra Srebrenica – Potočari (Amra Begić i Hasan Hasanović), zatim Center for Post – Conflict Research (Velma Šarić), i Civil Rights Defenders (Ena Bačvić). Moderator programa bila je Teufika Šabanović. Organizatori manifestacije bila je bosanskohercegovačka zajednica u Švedskoj.

DAN SJEĆANJA NA GENOCID U SREBRENICI

O aktivnostima povodom Dana sjećanja na genocid u Srebrenici govorio je Meho Kapo, sa Trga Mynttorget u Stockholm, uživo u programu TVSA. Govorili su i dr. Christina Doctare (prijevod Adnan Mahmutović) i ambasadorica Elvira Dilberović. Aktivnosti na Trgu u Stockholm su praćene i druženjem sa građanima Stockholma, posjetiocima su darovani cvijet sjećanja i letci o važnosti manifestacije.

Švedska: Osvrt na dan genocida u Srebrenici

U večernjim satima je bila panel diskusija. Meho Kapo je istakao da mnogo građana iz Prijedora i okoline, kao i iz Podrinja, danas živi u Švedskoj uz konstataciju da je genocid započeo u Prijedoru a završio u Srebrenici, te je važno o tome govoriti.

Vrhunac negiranja genocida je dodjela Nobelove nagrade za književnost Petru Handkeu, 10. decembra 2019. godine, poznatom negatoru genocida. Javni protest ove uvrede jeste stav dr. Christine Doctare koja se odrekla svoje Nobelove nagrade. Christina Doctare bila je svjedok svega što se dešavalo u Srebrenici. Ona je govorila o razlozima kojima su je motivirali da se odrekne svoje Nobelove nagrade i da je pokloni Memorijalnom centru u Potočarima. Nakon što je predala svoju nagradu Potočarima, izazvala je reakciju komandanta iz bivšeg bataljona, koji je nakon toga poslao još jednu medalju.

Christina Doctare

– Srebrenica je jednaka sa istinom o genocidu, o jednom narodu, istina koja стоји između negatora i onih koji se bore za istinu. Važno je da treba da postoje institucije koje pomažu 365 dana svake godine da kultura pamćenja ostaje i da ostane za buduće generacije. Važno je da sve te institucije trebaju imati stabilne finansije od država i da postoji agenda koja kaže koliko treba da se pamti i da se finansijski podrži da ne zavisi od donatora.

Ambasadorica Elvira Dilberović

– Danas je jedan od najtejtih dana koje jedan ambasador BiH ima. Vi ste danas čovjek koji krvari zajedno sa hiljadama i milionima Bosanaca širom svijeta. Ublažava bol ovo zajedništvo koje pokazuјemo i što nas čini jakima. Ovdje živi preko 100 hiljada Bosanaca i Hrećegovaca. Ovdje govorimo o pravdi i humanosti u 20. i 21. stoljeću. Bol Srebrenice je bol svijeta i osjeća je svaki čovjek koji živi život humanog bića. Danas svi u Savezu bh. udruženja zajedno sa APU mrežom pokazujemo da se može, zajednički i dostojanstveno podižemo glas iz nepravde. Ako mi usūtimo, genocid će se desiti negdje drugo, bez obzira na razlike. Dostojanstveno odajemo počast nevinim stradalim ljudima u Srebrenici.

BILJEŽIMO I NAJZNAČAJNIJA REAGIRANJA

O manifestaciji obilježavanja Dana genocida u Srebrenici u Stockholm oglasili su se mnogi. Donosimo kratke izvode iz nekih obraćanja:

Adnan Mahmutović

– Naš Dan obilježavanja za žrtve genocida u Srebrenici bio je jedan od absolutno najvejrojatnijih koje smo učinili. Okupili smo se između Kraljevske palače i Parlamenta ispred velikog ekrana na kojem smo prikazali “live feed” sahrane u Potočarima i poklonili Cvjetove sjećanja. Iako je prigoda iznimno teška, kao i uvijek, bio je dan ispunjen pozitivnom energijom. Toliko ih je stalo da razgovaraju s nama i otisli su ponosno noseći “Memory Flowers”. Puno puta su mala djeca htjela čuti o čemu se radi i tražila cvijet. Naša kraljica Christina Doctare bila je najbolja aktivistica. Ona je sama rukom stavila tok na više od 50 ljudi. Znate njezine godine. Nakon tri sata pitao sam je želi li ručati i htjela je nastaviti. Imala je dovoljno energije za cijeli Stari grad. I rekla je koliko je ponosna, uvijek smo bili više nego žrtve gurnute u tišinu. Govorili smo zajedno sa našim rjećima i našim tijelima. Kažu da slika govorii više od tisuću riječi. Rekao bih da tisuću slika ne može pokazati koncentraciju čudesnog dostojanstva i ljubavi koja je preplavila ovaj raskrižja. Tradicionalna štanjna sa ljljanima sve do Nybrokajena bila je pravi prizor.

Božidar Prorocić, književnik i publicist:

SREBRENICA 1995-2021:

GENOCID JE BIO PLANIRAN I SISTEMATSKI OSMIŠLJEN

– Posle svih ratova, stradanja, koja su se dešavala na EX-YU prostorima da li nam je ostalo išta osim sjećanja. A sjećanja bole. U Srebrenici se i ove godine u Memorijalnom centru u Potočarima obilježava 26. godina od genocida nad Bošnjacima kada su bezumnim političkom i vojnim oligarsima u liku Radovana Karadžića i Ratka Mladića ali i svih drugih po komandnoj odgovornosti ubijena 8.372 pripadnika bošnjačkog naroda samo zato što su drugaćijeg imena i vjere. I danas na ovaj dan mnoge od ovih duša nisu našle svoj smraj i danas će neke od tih žrtava biti opaklane i pokopane u tišini molitve. Da li smo kao društvo naučili nešto i kako gledamo na ove tragične događaje naše bliže istorijske prošlosti. U koloni marša smrti prema svjedočenjima preživjelih Srebrenićana koja je bila duga 10 km i koju je činilo oko 15.000 ljudi mnogi su otisli na put bez povratka...

“Kulturu sjećanja o genocidu u Srebrenici”

Informacije o sagovornicima u panel diskusiji pripremio je Adnan Mahmutović.

Da se ne zaboravi Srebrenica

Tradicionalni dan sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici u Stockholmu je ove 2021. godine bio sa fokusom na važnost kulture pamćenja kroz institucije. Održana je panel diskusija sa predstvincima Memorijalnog centra Srebrenica – Potočari, Center for Post-Conflict Research i Civil Rights Defenders, koji su govorili o radu i značenju institucija i kulture pamćenja: Amra Begić, Velma

Šarić, Hasan Hasanović i Ena Bavčić. Voditeljica programa bila je Teufika Šabanović.

Panel diskusije su bile u organizaciji Odbora sačinjenog od predstavnika bosanskohercegovačkih udruženja i organizacija u Švedskoj, kao poseban sadržaj.

Velma Šarić

– Uvijek se zajedno fokusiramo na prevenciju genocida i organizaciju mladih. Centar u kojem radim radi na konstantnim edukacijama mladih. Napravili smo i prošle godine u vrijeme pandemije malu školu od 25 volontera. Napravili smo cijelu kampanju gdje su obični građani donirali tj. poklonili po jedan fildžan i skupili 10 hiljada – “Nomadski spomenik – Što te nema” bh. umjetnica Aide Šehović. Radili smo i projekt “Memento fragment srebreničkog genocida” – umjetnička instalacija, predmeti koji su pronađeni u masovnim grobnicama, ili na tom putu Marša smrti dok su Srebreničani išli do Tuzle, kao i predmeti koje su porodice žrtava poklonili za ovaj projekat. Radimo sa Memorijalnim centrom koji teži da stavlja fokus na cijelu Bosnu i Hercegovinu, ne samo na srebrenički genocid u budućnosti. Memorijalni centar je jedina državna institucija koja može voditi aktivnosti na zaštitu sjećanja u BiH.

Sve u znaku Srebrenice

Posjetiocu na trgu u Stockholm, preko velikog ekrana i ozvučenja, imali su priliku da vide film Remembering Srebrenica u trajanju od 59 minuta – “UK National Srebrenica Memorial Day Ceremony”. Na trgu u Stockholm preko velikog ekrana emitiran je i cijeli tok manifestacije iz Potočara, koja se direktno prenosila preko BHT 1.

Na kraju prvog dijela obilježavanja Dana sjećanja na genocid u Srebrenici, posjetiocu su prošetali do trga u Stockholm (Raoul Wallenbergs torg) i spustili bijele ljljane u more, tužna počast svim ubinjenim Srebreničanima. Da se sjećamo i da se nikada ne zaboravi, ne ponovi.

Sjeme zla

Piše: Lejla Solaković

Kao krovna organizacija bosanskohercegovačkih udruženja u Velikoj Britaniji, BH UK Network već više od dvije i po decenije pruža psihološku i praktičnu pomoć našim građanima na Ostrvu, koji su preživjeli genocid. Znamo da je negiranje posljednja faza genocida u kojoj počiniovi i njihovi naslijednici i simpatizeri negiraju da se desio bilo kakav zločin, uništavaju evidenciju i vrijeđaju svjedoce.

Godinama lobiramo da se zabrani negiranje genocida. Nadamo se da će donošenjem ovog zakona o negiranju prestati ponizavanje žrtava i njihovih najmilijih.

Zaim Pašić, predsjednik BH UK Networka je izjavio: "Došao je napokon i taj dan kada je Nj.E. Valentina Incka uradio ono što je trebalo već davno biti prepoznato od svih poštenih građana naše drage domovine Bosne i Hercegovine, da se jednom za sva vremena prepozna genocid kao i počiniovi koji su i koji će odgovarati pred sudovima kako u Hagu tako i u državama bivše Jugoslavije. U ime građana BiH u Velikoj Britaniji koristim priliku da se zahvalim g. Incku koji je sa kašnjenjem donio ispravnu odluku. Drago mi je da su Velika Britanija i mnoge države kroz svoje institucije prepoznale dešavanja tokom agresije na BiH kao genocid"

Remembering Srebrenica

BH UK Network se zahvaljuje aktivistima, prijateljima i organizacijama koji su godinama lobirali za donošenje zakona. Posebno se zahvaljujemo organizaciji Remembering Srebrenica koji su dali ogroman doprinos da se uz hiljadu komemoracija širom Veleke Britanije genocid u Srebrenici u UK obilježava i u Britanskom Parlamentu.

BH UK Network pozdravlja odluku Visokog predstavnika Valentina Inzka o donošenju zakona kojim se zabranjuje i kažnjava negiranje genocida i veličanje ratnih zločinaca.

Uz pomoć organizacije "Remembering Srebrenica" na čijem se čelu nalaze Lord Bourne od Aberystwytha i Dr Waqar Azmi OBE i uz podršku ključnih osoba iz britanske vlade, sjećanje na Srebrenicu je oživljeno. Zahvaljujući Remembering Srebrenica mnoge ratne priče su ispričane, bol i jecaj majki Srebrenice se čuo širom svijeta.

Predsjedavajući organizacije Sjećanja na Srebrenicu, dr. Waqar Azmi OBE rekao je: „Pozdravljamo davno zaostalu odluku visokog predstavnika da zabrani negiranje genocida i zločina protiv čovječnosti počinjenih u Bosni i Hercegovini, kao i promociju mržnje

Zaim Pašić, predsjednik BH UK Networka

i veličanje onih koji su počinili najgore zločine na evropskom tlu od Drugog svjetskog rata. Moramo biti vrlo jasni: poricanje ne samo da pogoršava bol i patnju preživjelih i prijeti procesu pomirenja, već ismijava zakone protiv genocida i zločina protiv čovječnosti."

„Ovo nije trenutak za samozadovoljstvo, nego da i dalje budete na oprezu jer je neznanje plodno tlo za poricanje. Stoga ostaje imperativ da organizacije poput "Remembering Srebrenica" nastave odavati počast žrtvama bosanskog genocida, čuvaju svjedočenja preživjelih i educiraju ljudе o posljedicama mržnje kako bi pomogle u izgradnji boljih, jačih i kohezivnijih zajednica”, rekao je dr. Waqar Azmi OBE.

Da se to zlo ne ponovi

Lejla Delić je dvadesetvogodišnja djevojka čiji su roditelji preživjeli genocid u Srebrenici. Izgubila je više članova uže porodice. Trenutno živi u Guildfordu. Ona i preživjeli članovi njenе porodice godinama učestvuju na komemoracijama koje se organiziraju širom Velike Britanije i na taj način se bore protiv negatora genocida.

“Zahvaljujem se i podržavam odluku visokog predstavnika. Ova odluka je trebala biti donesena mnogo ranije. Neka ova odluka bude smjernica nama mladima da ne zaboravimo što se desilo našim roditeljima i rodbini. Radujem se da će ubuduće ljudi koji budu neigrali zločne i genocid biti zakonski kažnjeni. Ujedno se nadam da ono što se desilo mojoj porodici nikada i nikome neće ponoviti”, rekla je Lejla.

Ova odluka će donekle olakšati bol i patnje nedužnih svjedoka užasnog i svirepog zločina kao i genocida. Nadamo se da će se ubuduće drugačije razumijevati dogadaji tokom agresije na BiH i doći do iskrenog izvinjenja, oprosta i pomirenja.

BH UK Network

Predsjedavajući organizacije Sjećanja na Srebrenicu, dr. Waqar Azmi OBE

Elit Städ Sverige AB

Järnvägsgatan 2B, 582 22 Linköping

www.elitstad.com

Telefon: 0142 126 01 Mobil: 070 952 24 66

Elit Städ Sverige AB är en företag som har fokus på leverans av tjänster av högsta kvalitet. Vi startade vår verksamhet år 2006, och sedan dess har vårt kundunderlag och omsättning stadigt ökat, tack vare de kvalitetsnivåerna vi har uppnått. Vi levererar kundanpassade lösningar, i högsta möjliga grad beroende av kundens krav och önskemål. Lokalvård av kontor och butiker, bygg- och flyttståd samt alla typ av golvvård ingår i våra dagliga uppdrag.

I vårt arbete använder vi oss av en modern maskinpark samt är miljöanpassade till rådande lagar och bestämmelser genom vårt miljövänliga arbetspolicy och miljötank. Vi utför uppdrag enl. löpande avtal samt enstaka uppdrag, båda med kvalitetsförsäkringar och kvalitetsgarantier. Idag är vi verksamma i Södermanland, Östergötland, Jönköpings län samt Älvsvärmlands län. Vår personalstyrka är i dagsläget 23 personer och vi ser fram emot att inom kort även anställa fler. Vi samarbetar med Sveriges största leverantörer av hygienprodukter, och är även certifierade och utbildade i de olika användnings områdena. Elit Städ följer de rådande kollektivavtalet samt innehar F-skattebevis och ansvarsförsäkring. Välkommen till Elit Städ Sverige AB - ett företag med kvalitet i fokus!

Svi vi koji ste zainteresovani za posao u ovoj branji, a želite bi raditi kod nas u gradovima: Linköping, Norrköping, Nyköping, Mantorp, Jönköping, Borås, Mjölby mogu se javiti na naše kontakt telefone.

Zgrada Banskog dvora / Doma kulture

Arhivski snimci magazina "Šeher Banjaluka"

BANJA LUKA KROZ PROSTOR I VRIJEME

Zdanja Banovine

Tekst i foto:
Adem Ćukur

**BANSKI DVOR / DOM KULTURE I BANSKA
UPRAVA / SKUPŠTINA OPŠTINE – GRADSKA
UPRAVA**

Ustavnim preustrojstvom države 1929. formira se i Vrbska banovina, a Banja Luka postaje njen glavni grad. Pod rukovodstvom prvog bana Tihomira -Tise Borisavljevića podiže se niz objekata primijerenih statusu grada, a jedan od najznačajnijih graditeljskih poduhvata iz tog perioda predstavlja cijelovito arhitektonsko-urbanističko rješenje proširenja gradskog centra od Gospodske ulice prema sjeveru (opisano u članku "Prestonica Vrbske banovine") u sklopu kojeg su 1931. i 1932. godine izgrađeni i objekti Banskog dvora i Banske uprave. U svrhu dobivanja što kvalitetnijeg ukupnog rješenja prostora, godine 1930. raspisan je opšti jugoslovenski konkurs/natječaj za idejno rješenje ovih zdanja. Prvu nagradu dobio je rad beogradskih arhitekata Jovana Rankovića, Andelije Pavlović i Jovanke Bončić,

Detalj kapitela
Banskog dvora

Zgrada Banskog dvora / Velika sala

Zgrada Banske uprave / Skupštine opštine i Gradske uprave

na osnovu kojeg su u Tehničkoj službi banovine pod rukovodstvom arhitekte Nikole Fedorova (koji je bio i nadzorni organ pri izvođenju objekata) uređeni dosta detaljni izvedbeni projekti/palirski načrti, neki crteži u prirodnoj veličini/razmjeri 1 : 1.

Banski dvori i Banska uprava su dva blokovski građena, u osnovnoj koncepciji i vanjskom oblikovanju, zrcalno slična objekta frontalno orijentisana prema trgu i krilima na istočnoj i zapadnoj strani (frontalni dio je na zgradi Banskog dvora nešto kraći u odnosu na zgradu Banske uprave). Objekti sadrže suteren, izdignuto prizemlje i dva sprata sa po tri ulaza - sa čeonih i bočnih strana. Za vanjsko oblikovanje može se reći da je uređeno u duhu akademizma (stila gradnje reprezentativnih objekata uz znalačku zanatsku primjenu elemenata nekih od poznatih istorijskih stilova, zastupljen u većim gradovima Kraljevine Jugoslavije u periodu između dva svjetska rata pri čemu se ponekad pojedini stilovi medusobno prepliću) zvanom srpsko-bizantijski stil. Fasade su riješene simetrično i uravnoteženo, horizontalno razčlanjene na relativno suzdržano obrađene suteren i prizemlje, dok je na prvom i drugom spratu izražena plastika u krupnom planu sa prislonjenim okruglim stubovima (sa kapitelima u obliku orla) i pilastrima koji se protežu kroz obje etaže čime je naznačena i vertikalna komponenta objekata. Stubovi su međusobno povezani lukovima u gornjoj zoni, na zgradi Banskog dvora i snažnim vijencem u donjoj zoni. Između stubova nalaze se po dva prozora, a centralno tri, čime je dodatno naglašen glavni ulaz. U prizemlju i suterenu Banskog dvora zadržan je isti ritam prozora, dok je kod Banske uprave u istom ritmu dat po jedan prozor. Prozori u prizemlju i na drugom spratu se završavaju polukružno, a na prvom spratu i na drugom ravno. Ulazi u objekte su naglašeni sa, u prizemlju, isturenim dijelom objekta i balkonom iznad, osim bočnih ulaza na Banskoj upravi koji su naznačeni diskretnije.

Na **zgradi Banskog dvora** iznad sva tri ulaza u nivou prvog sprata postavljene su po dvije istovjetne figure izlivenе u bijelom cementu pod nazivom "Jugoslavija", rad beogradskog vajara Dorda Jovanovića. U dispoziciji, kod oba objekta, kod sva tri ulaza nalaze se i stepeništa od kojih su ona uz glavne ulaze reprezentativnog karaktera. U prizemlju objekta Banskog dvora nalazile su se Velika sala sa tri stotine mjesto, amfiteatarski oblikovana Vijećnica, Plavi salon, na prvom spratu službene pros-

Zgrada Banskog dvora / Doma kulture - ulaz sa istočne strane

torije bana, banovinskog odbora..., dok je na drugom spratu bio stan bana i njegove porodice. Unutrašnji prostori, u prvom redu Banskog dvora, riješeni su reprezentativno upotrebo niza kvalitetnih materijala - drveta oraha, hrasta, bora, fajansnih pločica, mermere, poliranog vještačkog kamena...

U prvoj dekadi poslijе Drugog svjetskog rata u zgradu Banske uprave smještena je Gradska uprava / Skupština opštine koja je i dalje zadržala tu funkciju, dok su se u zgradi Banskog dvora mijenjali korisnici da bi, po osnivanju ustanove "Doma kulture" 1955. g., zgrada dodijeljena istoj na korištenje i upravljanje, a koja je u narednom periodu bila mjesto najvećeg dijela kulturnih događanja u gradu: likovnih izložbi, plesnih večeri, koncerata klasične muzike, književnih večeri...

Anton Ante Josipović
rođen je 22.10.1961, i dok ovo
pišem, banjalučki bokserški
šampion spremi se da zaokruži
šestu deceniju života.

Sanjao je svoju Banjaluku

Piše: Dinko OSMANČEVIĆ

Roden je u našem gradu, a živio je u, tada selu, a sada već pri-gradskom naselju, Motikama. Tokom Drugog svjetskog rata, i oku-pacije, Motike su važile za jako ustaško uporište, pa se čak upiralo prstom da su neki stanovnici ovog mesta učestvovali u stravičnom zločinu nad srpskim civilima u Drakuliću i okolnim selima, kada je umoreno na svirep način više od dvije hiljade duša. Zbog toga, u go-dinama nakon rata, bilo je stigmatizacije stanovnika Motika, koji je na svojoj koži, još u školi, osjetio i sam Ante. Nekoliko puta je dobi-jao batine od svojih drugara srpske nacionalnosti, kako je jednom i sam svjedočio, pa je to i bio razlog da je počeo trenirati boks.

Ipak, glavni razlog i najveći uzor da se potpuno posveti boksu, svakako je bio Marijan Beneš, banjalučki Roki Balboa. Iako se na

Beneša gledalo kao na božanstvo, iako je bio idol i uzor mnogim mlađim bokserima, ne samo u Slaviji i Banjaluci, Beneš i Josipović se potpuno razlikuju u pristupu i stilu kojim boksuju. Za razliku od velikog fajtera i razbijачa, Marijana Beneša, koji se nosio maksimom, ili pobednik ili pokojnik, Ante je mnogo više boksovao glavom. Nije pobedavao nokautima, tek je četiri meča dobio prekidom, ali nije ni dobijao batina, upisao je tek dva poraza od 150 borbi. Svoju tehniku je razvio do savršenstva i po tome će ovaj ljevoruki šampion zau-vijek ostati upamćen.

Nastupao je naravno za Slaviju, a svoju titulu prvaka Ju-goslavije osvojio je 1982. godine. Godinu dana kasnije, postao je prvak Balkana, a 1984, ušao je u olimpijski tim Jugoslavije, koji je na olimpijadi u Los Andelesu, sa klupe predvodio legendarni Mate Parlov. U to vrijeme bila je izuzetno velika konkurenca u ju-goslovenskoj reprezentaciji u poluteškoj kategoriji, pa je jednom prilikom i sam Josipović izjavio da je bilo teže postati reprezentativac, nego uzeti olimpijsku medalju. Pored Ante, u toj kategoriji tada su boksovali i Škaro, Redžepi, Perunović, braća Kačar, sve vršni bok-seri, osvajači medalja sa najvećih bokserških smotri.

Mate Parlov je vjerovao u Antu, čak i zlato da može osvojiti, ali

potencijalni protivnik u finalu, na osnovu kostura ţrijeba, mogao mu je biti legendarni Ivander Holifild. I zaista, Josipović je biljantnim partijama, u svom stilu došao do finala. U drugom polufinalu sastali su se Holifild i novozelandanin Kevin Beri. Sudija u ringu je bio Jugosloven Grigorije Jovičić. U jednom trenutku, nakon prekida, Holifild je udario svog protivnika i nokautirao ga. Automatski, Jovičić je prekinuo meč i diskvalifikovao američkog boksera koji će kasnije postati jedan od najvećih bokserskih zvjezda, dvostruki svjetski prvak u teškoj kategoriji. Pošto je Novozelandanin doživio nokaut, ni on se nije mogao dalje boriti, tako da je Josipović došao do zlatne medalje bez finalne borbe. Naravno da su se Amerikanci žestoko bunili, ali sudija je postupio potpuno po pravilima. U to vrijeme, manir američkih tammoputnih boksera, bio je taj udarac posljive prekida, kojim su naravno činili štetu svojim protivnicima, koji se nisu branili od udarca. (Nešto slično su radili i kubanski bokseri, koji bi po cijenu javne opomene, udarali ispod pojasa svoje protivnike.)

Cuveni bokserski menadžer Don King, tada je nudio Ante Josipović da ostane u Americi, da tu nastavi karijeru, da mu organizuje meč protiv Holifilda. U opticaju bile ogromne pare, milioni, očigledno da je Kingu trebao bijeli šampion. Ali, Ante je to odbio, mada se kasnije, po vlastitom priznanju, i pokajao. Ante je volio svoj grad, volio je Vrbas i nije mu padala na pamet da sve to ostavi.

Ipak, u ratu je, kao i mnogi, morao otići iz Banjaluke. Uvijek se izjašnjavao kao Jugosloven i nacionalizam i mržnja bili su mu strani. Već tada je bio zaplovio u bokserske profi vode. Ostvario je osam pobjeda kao profesionalac, ali, onda su uslijedila i dva poraza u Hrvatskoj, nakon kojih je okončao karijeru. U Hrvatskoj mu je tih godina nudeno da bude predsjednik bokserskog saveza ili da ode u Mostar i postane predsjednik bokserskog saveza Herceg Bosne. Ante se nije mogao vidjeti stijesnjen, usko u nekim nacionalnim savezima i sve ponude ipak je odbio. (Sjetiti se izjave Mate Parlova da on ne može biti nacionalista jer je on svjetski prvak!)

Ante je sanjao svoju Banjaluku i miris Vrbasa. U svoj grad vratio se 1997. Održavao se Memorijalni turnir Radovan Bisić. Ante je svratio u kafić Mustang, na piće sa svojim drugarima. Prišla mu je nepoznata osoba, obrativši mu se prestački: "Šta ćeš ti ovdje, majku ti ustašku?" Izvadio je pištolj i ispalio dva hica u Antu Josipovića. Jedan metak mu je ozlijedio ruku, a drugi ga je pogodio u predjelu abdomena. Nalazio se u komi, stanje je bilo kritično. Odstranjena mu je slezena. Stotine Banjalučana došlo je da svom ranjenom šampionu

da krv, da bi Ante pobijedio u svom najtežem meču.

Vijest o ranjavanju olimpijskog šampiona stigla je i do Ivanda Holifilda. Ponudio mu je pomoći. Ante je odbio, nije se htio nikome zaduživati. Ubrzo je liječenje nastavio u Hrvatskoj i Sloveniji, kratko je boravio i u Švajcarskoj. Da bi pokrio troškove liječenja, prodao je svoj stan od 140 kvadrata, u našem gradu.

Ali, svome gradu ubrzo se vratio. Nakratko je honorarno radio kao sportski komentator, bio je i sportski direktor u Slaviji, zatim i selektor bokserske reprezentacije Bosne i Hercegovine. Jednom se čak okušao u politici, da kao hrvatski predstavnik uđe u skupštini, ali je brzo shvatio da politika nije za njega, da je to mnogo prljav "sport". Danas Ante Josipović živi od svoje penzije.

Pokušaj ubistva Ante Josipovića učinjen je iz nacionalističkih pobuda. Atentator na Antu Josipovića, to svakako treba napomenuti, nikada nije pronađen. Istraga nije dala rezultate, iako su mnogi bosanskohercegovački mediji pisali da se radi o osobbi iz službe bezbjednosti, saopštavali su i njegovo ime, kao i grad u Srbiji u koji se sklonio i gdje i danas mirno živi...

Sretnjem povremeno Antu, u Boriku, bilo kad svratim na kafu, ili dok setam ili ga vidim iz kola, dok radim. Zbog posljedica ranjavanja, ali i bolesti koja se javila u međuvremenu, pa i zbog nekih poroka kojima je razočaran šampion povremeno sklon, od nekada lijepog, naočitog čoveka, ostala je samo sjena, njegove oči i osmijeh. (Mada i svi mi kao da živimo u nekoj zemlji sjenki.) I koliko god mi je žao da ga vidim oronulog zdravlja, još više se obradujemo da je legendarni bokser tu, uprkos svemu i mnogima, u svom gradu.

U dvorani Borik postoji Slavoluk, koji slavi svoje olimpijske šampione. I jedna ulica nosi ime Olimpijskih prvaka. Radi se o novoj ulici, koja počinje kod zgrade vlade Republike Srpske, a završava na kružnoj raskrsnici istočnog tranzita, kod Delti. Banjaluka ima svojim osam olimpijskih prvaka (ukupno triнаest medalja). Prvi su se titulom okitili fudbaleri Toma Knez i Velimir Sombolac, u Rimu 1960, potom su se, dvanaest godina kasnije, iz Minhenha vratili zlatni rukometari Abas Arslanagić, Milorad Karalić, Dobrivoje Selec i Nebojša Popović, a 1984, u Los Angelesu olimpijsko zlato su osvojili rukometari Zlatan Arnautović i Zdravko Radenović. Na toj istoj olimpijadi, Anton Ante Josipović postao je prvi i jedini Banjalučanin, olimpijski šampion pojedinačnom sportu. (Ne samo Banjalučanin već i stanovnik Bosne i Hercegovine.)

Koliko je to veliki rezultat našeg šampiona, Ante Josipovića i koliko je nekadašnja Banjaluka bila grad sporta, govori i podatak da Bosna i Hercegovina, od svog osamostaljenja, još uvijek čeka svoju prvu olimpijsku medalju.

Radosti saradnje

Uz žubor Vrbasa koji povezuje Donji Vakuf i Savez Banjalučana Švedske

Načelnik općine Donji Vakuf,
Huso Sušić i Mirsad Filipović

Mirsad Filipović, Adisa Đulović-Rujanac, Emin Tupara i Ferid Lukačević

Ugodan razgovor: Ferid, Huso, Hamdija i Mirsad

Teksti foto: Sead Cerić

Dugo toplo ljetno u Donjem Vakufu proticalo je u znaku brojnih sportskih, kulturnih, revijalnih i drugih sadržaja, a posebno nas raduju aktivnosti uz podršku naših dragih prijatelja iz Saveza Banjalučana u Švedskoj.

Krajem jula, delegacija Saveza Banjalučana - predsjednik Mirsad Filipović i član UO Ferid Lukačević, naš počasni građanin - boravila je u općini Donji Vakuf. Tokom prijatnog druženja, domaćin našim Banjalučanima bio je načelnik općine Donji Vakuf, Huso Sušić, a susreli su se i s delegacijom Sportskog saveza općine - predsjednikom Skupštine Mulom Hadžićem, predsjednikom saveza dr Hamdijom Mlinarevićem i sekretarom saveza Seadom Cerićem, te direktorom JU Centar za kulturu, sport i informisanje Kenanom Hračićem. Otvoreno je mnogo tema vezanih za unapredjenje uspješne saradnje i buduće zajedničke aktivnosti. Tokom dana, delegaciji Saveza Banjalučana pridružio se još jedan član, Šems Avdić, pjesnik, aktivista i odnedavno stanovnik Donjeg Vakufa. Tokom posjetje, Radio Donji Vakuf snimio je opsežnu reportažu o Savezu Banjalučanu u Švedskoj i intervju sa Filipovićem i Lukačevićem, dok je intervju i razgovor sa Šemsem Avdićem uraden i emitovan nešto ranije.

Street basket turnir DIJABIH#8 ove godine je organiziran u nešto izmjenjenom obliku i u formatu FIBA 3x3 Basket, a partner u organizaciji Sportskom savezu općine, kao i prethodnih godina, bio je Savez Banjalučana. Turnir je ove godine okupio 14 ekipa iz cijele BiH, te veliki broj gledalaca i ljubitelja ulične košarke. Na kraju, pobijedila je ekipa Caffe Exclusive Donji Vakuf. Organizacija i realizacija turnira protekla je u najboljem redu i uz maksimalno poštovanje epidemioloških preporuka i mjera prevencije i zaštite.

Kulturalnu scenu grada na Vrbasu obogatila je promocija nove knjige poezije Šemse Avdića „Tragovi tuge ne brišu se kišom“, koja je održana u Centru za kulturu, informisanje i sport Donji Vakuf, a promotori su bili dugogodišnji publicista, pisac i javni radnik Mulo Hadžić profesor komparativne književnosti i bibliotekar Amer Čolak.

Ovo je lijep nastavak dugogodišnje saradnje i početak intenziviranja zajedničkih aktivnosti Saveza Banjalučana u Švedskoj i institucija ili organizacija u općini Donji Vakuf. A za sve je „kriv“ naš lijepi Vrbas, koji nas povezuje na zajedničku radost i zadovoljstvo...

Intervju za Radio Donji Vakuf

Promocija nove knjige Šemse Avdića

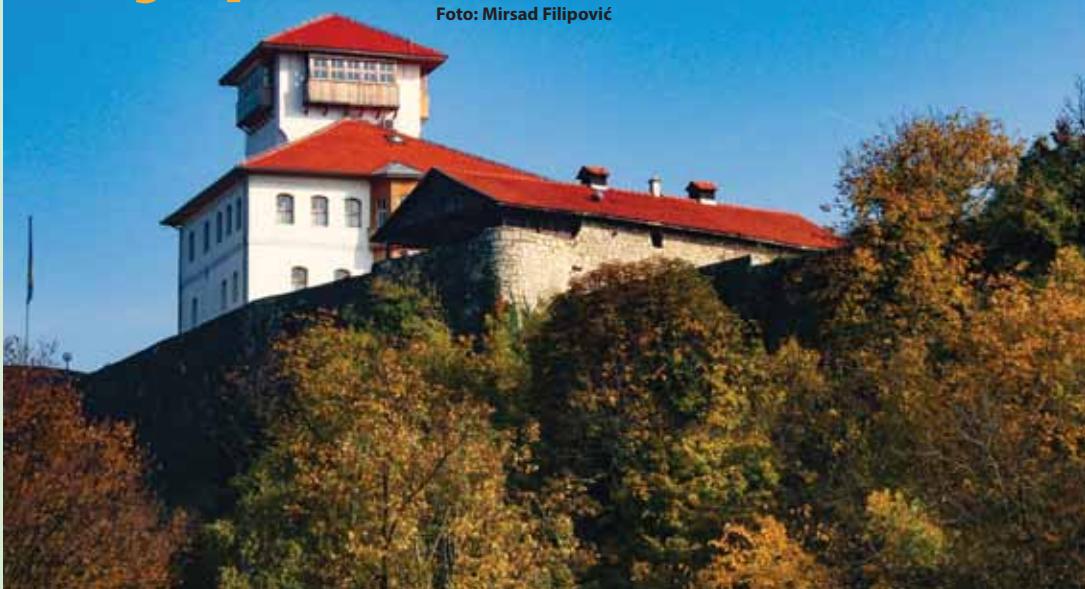
Street basket turnir DIJABIH#8

Ljepote BiH

Kula - Gradačac

Foto: Mirsad Filipović

Aleja - Vrelo Bosne

Tekija - Buna

Štrbački buk - Una

Jahorina

Rimski most - Ilijadža

Rimski most - Olovo

Gradina - Srebrenik

Stecči - Musiči

Una - Bihać

Vlašić

Plivski vodopad - Jajce

Kanjon - Vrbas

NEUM, NAD MOREM

DRAGULJ BOSANSKE

E JADRANSKE OBALE

Tekst i foto: Zinajda Hrvat

Bosna i Hercegovina je prelijepa zemlja, koja ima sve da bi njeni ljudi živjeli u sreći i blagostanju. Tu je plodna ravnicaška zemlja, mnogobrojni izvori pitke i termalne vode, planine koje su vazdušne banje pogodne za zimske sportove, plovne rijeke i rijeke bogate vodom, povoljne za održavanje raznih sportskih aktivnosti na vodi, položaj idealan za trgovinu sa susjednim zemljama i turizam, ljubazne stanovnike. Ono što je isto tako važno za jednu zemlju, izlaz je na more. A naša zemlja ima i to.

Hoteli što su se nadnijeli nad more

Dužina naše morske obale je oko 22 kilometra i jedini bosansko-hercegovački grad na obali Jadranskog mora je Neum. U ovo doba pandemije, kada su nam mnoge zemlje zatvorile svoja vrata ili otežale ulazak, Neum se pojavljuje kao svjetla tačka i dolazi u ţuju interesovanja.

Neum smo od ranije znali kao mjesto brojnih hotela i vila boga-
tih političara. Prekrasni, ogromni hoteli, koji su se nadvili nad
morskou obalu, podsjećaju nas na nekadašnje bosanske gigante,
preduzeća kao što su „Željezara Zenica“, „Fero Elektra“ i drugi,
čiji su radnici tu provodili ljeta sa svojim porodicama. Danas, svi
ti hoteli su u privatnom vlasništvu.

Duž obale, na najlepšim mjestima se mogu vidjeti napuštena
ljetovališta npr. „Bh Pošta“, koja žalosno stoe i prolaznike, kao
što je moja draga rodica Dženana, podsjećaju na sretno djet-
injstvo i ljetovanja koja je tu provodila.

Ipak, danas Neum znamo kao trenutno jedinu turističku des-
tinaciju u zemlji do koje se može stići bez testiranja i komplikovo-
vanog prelaska granica. Slijedeće godine dovršit će se i nova cesta
koja vodi do Neuma, tako da će se izbjegći uski put preko Svitave,
koji ima i svoje draži. Očaravajući je pogled na prirodni rezervat
Hutovo blato, mnogobrojne maslinike, plastenike i hercegovački
krš, dok se spušta sa Svitave. I danas pozнатi
bosanskohercegovački pjevači, fudbaleri i političari imaju u
Neumu svoje vile, tako da ih često možete sresti na šetnicu uz more
ili u prodavnici, kao što sam ja srela pjevača Enesa Begovića.

Mnogobrojni sezoni, iz svih krajeva Bosne i Hercegovine, već
godinama tu rade po hotelima i privatnim smještajima i druže se
međusobno. Upoznala sam Amru iz Visokog, Dragiću i njenog
sina iz Krupe na Vrbasu, Amru iz Bratunca, Ajlu iz Čapljine, En-
vera i Sadu, Ekremu koja je mašinski inžinjer i nažalost nema
posla u rodnom Gornjem Vakufu. Sve su to vrijedni ljudi, koji
časno rade svoj posao i međusobno se pomažu.

Ime Neum potiče od riječi „neou“, što znači novi, jer je novi
grad iznikao na obroncima zaljeva. Udaljen je od Buine, Mostara,
Međugorja i Dubrovnika oko 70 km, što ga čini interesantnim za
turiste, jer - kada im dosadi izljezavanje na sunčanim plažama i

plivanje u toploj moru - otisnu se u obilazak turističkih atrak-
cija. Metković i Makarska rivijera su također blizu.

Jednodnevni izleti brodicom

U samom Neumu su organizovani jednodnevni izleti brodi-
com do restorana-splava na drugoj obali Neumskog zaliva. Brod-
ica vas dovede do splava gdje možete da se kupate u kristalno
čistom moru, ali i probate neki morski specijalitet sa
roštilja. Nakon sat vremena brodica dovozi nove putnike, a vi
možete nazad ili ostati do neke druge ture. Možete se provozati i
crvenom polupodmornicom i uljepšati sebi i svojoj djeci dan na
moru.

U Neumu u prosjeku bude oko 260 sunčanih dana godišnje, a
temperatura mora zna biti i do 32C. Mediteranska klima
omogućava uzgoj smokve, vinove loze, bademe, agruma
itd. Proizvode se i širevi, vina, pršut. Na šetnici uz more možete
naći štandove s prirodnim proizvodima i medom iz okolnih sela.

Bronji hoteli vam omogućavaju i luskuzni smještaj, gdje
možete naći otvorene i zatvorene bazene, bazene na vruhotela
s kojeg „puca“ očaravajući pogled na Neumski zaliv. Parna ku-
pelj, sauna, masaža i sve ono što traže gosti prilikom odmora duše
i tijela, može se naći u nekom od hotela na obali. Privatni smje-
štaj je takoder povoljan i pogodan za boravak. Mnogobrojne
uredene vile se nalaze uz obalu i ljubazni domaćini će vas
dočekati s osmjehom i uputiti na najbliži privatnu ili gradsku
plažu, na koju hrle roditelji s malom djecom. Restorani, kafići i tr-
govine nalaze se na samoj obali, a veći supermarketi na magis-
tralni. Cijene su u konvertibilnim markama i približno iste kao i
kod kuće tj. drugim BH gradovima.

„Neumsko ljeto“

Na kraju dana šetnja uz more i sjedenje na jednoj od mnogo-
brojnih terasa iznad mora, sa kojih se širi miris svježih morskih
plodova sa roštilja, sasvim je dovoljno da zaboravite sve brige i
da se prepustite Jadraru i njegovim ljepotama. Mnogobrojni tur-
isti iz Poljske, Češke, Srbije vraćaju se već drugu godinu u Neum.
Nekadašnji kamp, koji je danas, nažalost, parking za autobuse, svakodnevno je pun i tek tu, po natpisima na autobusima, vidite
šarolikost turista u Neumu.

U toku ljeta se održava i manifestacija „Neumsko ljeto“, u
toku koje je ove godine bilo koncerata raznih pjevača iz regije.
Ono što je mene jako obradovalo - gostujuće je pozorište
„Kerempuh“ iz Zagreba, koje je na otvorenoj ljetnoj pozornici
hotela „Zenit“ održalo komediju „Muškarci.hr“, na zadovoljstvo
mnogobrojnih gledalaca.

U Banjoj Luci je danas kiša, lišće s drveća žuti i opada, osjeti
se jesen koja polako kuca na vratu, a ja, evo, uzdišem za ljetom i
Neumom i maštam da ću iduće godine ponovo posjetiti taj bosan-
ska morski biser i uživati u predivnom pogledu sa Dženanine
terase i kupanju u čistom moru.

Nadam se da će oni, koji vode ovu zemlju, prepoznati
turistički potencijal Neuma i uložiti još više sredstava, da bismo
uživali u njegovim ljepotama. Nije potrebno putovati negdje
daleko, kad nam je takav morski biser nadohvat ruke!

ODSJAJI RIJEČI

Uz novu zbirku stihova Nataše Križanić "Spomenar", koja je kao most sjećanja i priateljstva nastala u okviru grupe "Banjalučanke".

Pripremio: Ismet Bekrić

Ilustracije: Jasna Barišić Malbašić

Nakon svog pjesničkog prvjenca - "Mosta duginih boja", te zbirke pjesama za djecu – "Igre boja", Nataša Križanić, Banjalučanka u Americi, poklanja nam i svoju novu knjigu pjesama – svoj i naš "Spomenar", objavljenu u saradnji sa grupom "Banjalučanke" i s potpisom izdavača u Sloveniji, grafičke radionice "Bor" (edicija "Borovići"). Čestitajući našoj saradnici Nataši Križanić objavljuvanje novog izdanja u kojem u sjećanjima živi i Banja Luka naša mladost, i vezenih mostova priateljstva, iako su sve više prisutne i težnje zatvaranja u uske nacionalne i nacionalistike okvire i prostore. Zato su nam ovakve knjige sve više potrebne, kao glasovi priateljstva i međusobnih uvažavanja. Kao odsjaji riječi kojeiz pere autorice čitamo u predgovoru ove zbirke, a evo i na stranicama našeg i vašeg magazina, a koje uz pjesnikinju Natašu ispisuju i njene kolegice, predstavnice njene generacije. Banjalučanke.

Nataša Križanić (iz predgovora): Odsjaj daleke zvijezde, ili neke davne svjetlijke iz zavičaja, ogledava se u kapljicama kiše što klize niz mutno okno. Tu je nedjelje i moje lice.

Ne zna se da li je kišovitije vani ili unutra. A scena u daljinu uvijek ista, uokvirena mojim osjećanjima. Miran zaliv. Moje utočište, i kad je sunce, i kad oblac plove ispred mene, kao da nekud žure.

Moje jutro i moj suton gledaju prema zalivu i traže utjehu u mirnoj vodi. Onda pogrem glavu, na tren, da napišem nešto, pa opet pogled rasprostirem po zalivu, kao da tražim riječi u njegovoj bistrini i zapitanosti. A on mi odgovara, uvijek strpljivo i ohrabrujuće, kao moj otac nekad.

I riječi dodu, nekad tužne, nekad vedrije. Rašire se, pa zgusnu, u još jednu pjesmu, što joj se riječi spliću u nadu da ipak nije sve uza lud. Da će nešto ostati i da će se bar jedna duša naći u njoj. Čak i u njenoj tišini. U toj misli, u tom odsjaju, rada se i radost stvaranja. Dok riječi gotovo nečujno dotiču beskraj papira, važno je samo to, da su tu, da se dotiču prepliću, i da bi željele živjeti i za druge.

Željela sam, da takav odsjaj riječi, stihova, bude i među koricama ove knjige. Ovog životnog i pjesničkog spomenara, u kojeg me je prijateljski, generacijski, uvela moja dugogodišnja prijateljica Vesna Branković Wagmark - pozivom u virtualnu grupu Banjalučanke. Osjetila sam odmah sručnost svih članica ove grupe, koje su brzo postale i dio mojih, i naših, stihova i pjesama koje sam povremeno objavljivala na stranicu. Lijepi komentari i riječi podrške bili su i inspiracija za nastanak ove zbirke poezije o našem zajedničkom gradu. Moje treće knjige, nakon "Mosta duginih boja" (2019.) i "Igre boja" (2020.).

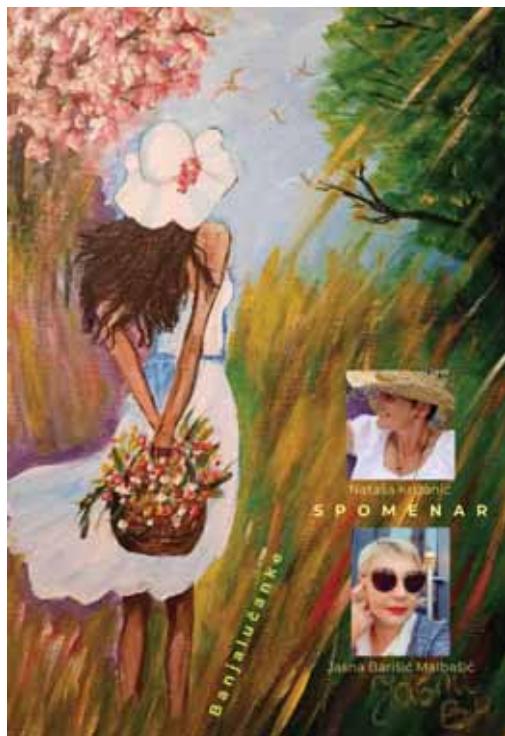
Raduje me, da su se mnoge Banjalučanke i same pronašle u mojim stihovima i sjećanjima na zajednički proživljene dane i godine djetinjstva i mladosti. Vidi se to odmah iz riječi Ljiljane Sabljić Tešanović koja piše da "naša generacija, sa snažnom emocijom doživljava Natašinu stihove", jer "najljepšim bojama boji sjećanje na rodni grad, vodi nas ulicama djetinjstva, sjeća nas na našeg čika Alu, škakilja nam nozdrive mirisom kifsi kod Insanica".

I Banjalučanka Zahida Bastić Dakin prenosi svoje utiske riječima, da ove pjesme "lako pronalaze put do srca, do uma...", izražavaju ono što same ne znamo izraziti, pa se vrlo lako pronalazimo u njima..."

Još jedna članica grupe, Dušanka Despot Mehanović, opisuje da u ovim stihovima autorica "na jednostavan način prilazi svakom čitaocu" i da nas "vraća, okuplja i podsjeća na ta divna vremena, da se nikada ne zaborave, jer su dio našeg zajedničkog života". A uspomene, satkane i stvarnosti i od snova, nadahnjuju "dobrotom i željom da se prenesu na papir i podigne s nama".

Zato ova knjiga pjesama nije samo moja, nego je naša zajednička, kao što su zajednička i mnoga naša snovidenja, koja je tako nadahnutu uspjelu da oslikava i sačuva i likovnu umjetnicu Jasnu Barišić Malbašić, dajući tako riječima i odsjaj boje. Javila nam se iz svoje i naše rodne Banje Luke, napominjući da se slikarstvom bavi "od kako zna za sebe", prenoseći na platno i papir svoje emocije, svoj život. Sretna – što se njene boje upliču u stihove i emocije njenih kolega iz školskih klupa.

NAŠA FONTANA

Postoji samo
na slikama,
ali žubori
još u nama

Novčić u ruci
držim, k'o dijete,
naviru sjećanja,
prepuna sjete.

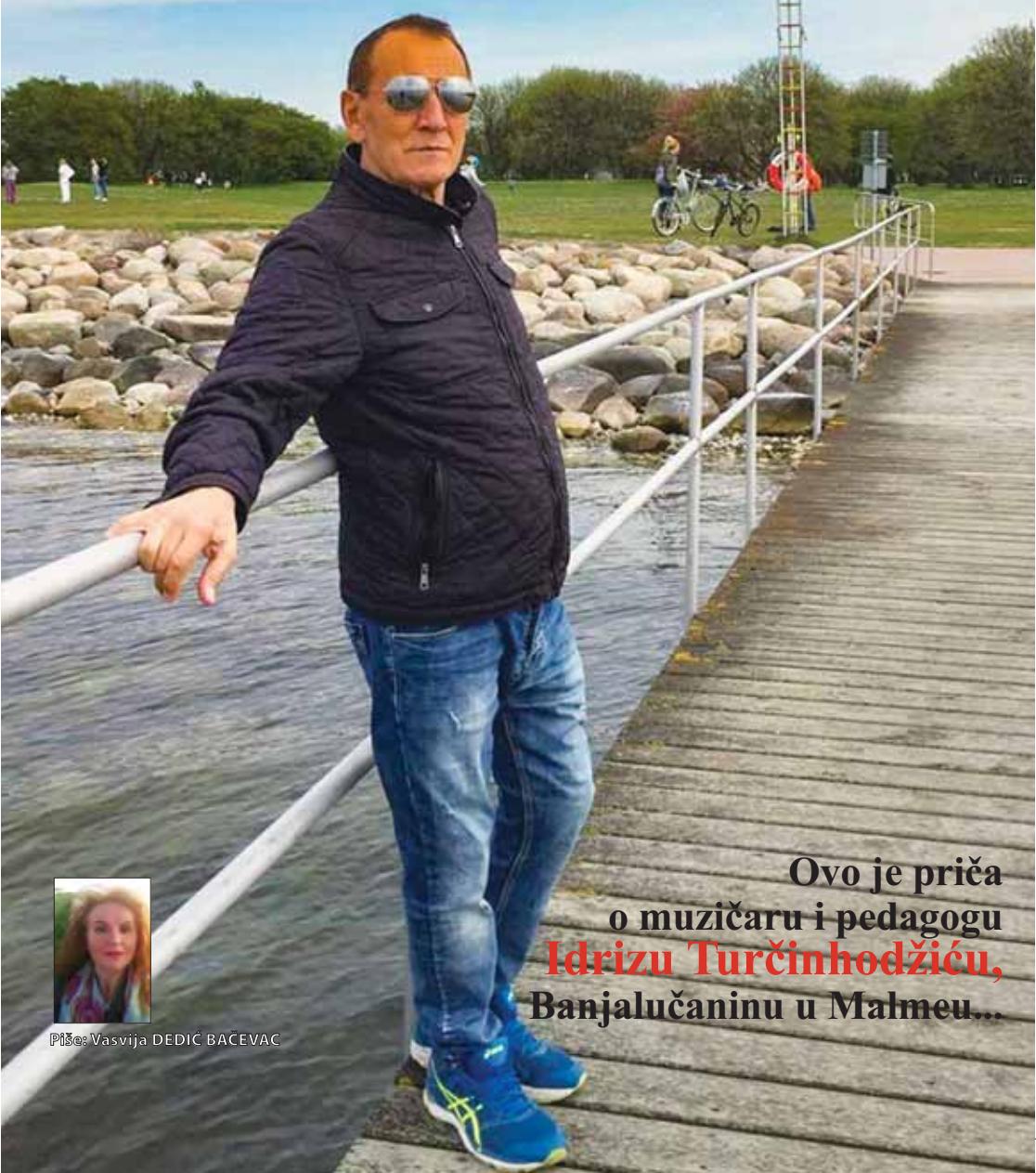
Najveće želje
bude nam nadu,
da se vratimo
svom rodnom gradu.

DOK MOJ GRAD SPAVA

Kao biser
u riječnoj školjci,
spava, daleko,
moj rodni grad,
prolaze proljeća,
kao pupoljci,
ali se svega
sjećam i sad.

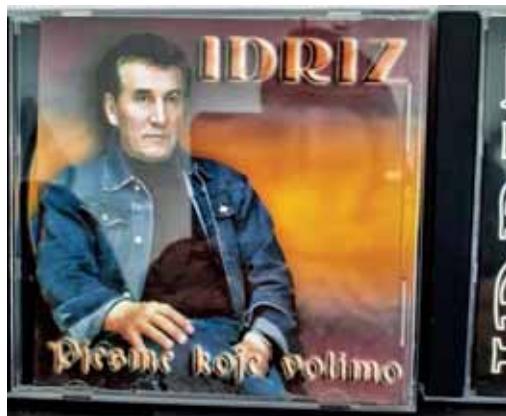
I dok on spava,
ja nemam sna,
misli mi jedre
kroz daljine,
nad gradom bdiju,
kao okna,
iz ove daleke,
hladne tuđine.

IDRIZOVA FORMULA SREĆE

Ovo je priča
o muzičaru i pedagogu
Idrizu Turčinhodžiću,
Banjalučaninu u Malmeu...

Piše: Vasilija DEDIĆ BACEVAC

... a rođenom u Banjaluci, lijepom gradu na obalama Vrbasa, gradu putnika, umjetnika, najljepših sevdalinki i prelijepih žena, gradu u koju kada jednom dođe ostaneš začaran ljetotom koja zauvijek postane dio tebe.

I svaki čovjek rođenjem dobije na dar i talenat, koji radom i upornošću razvije ili mu postane neki dragi hobi. I ništa ljepše od muzike. I ma koliko toga je napisano o muzici nemoguće je iskazati njenu snagu, ljetotu i moć, kao i sve blagodeti koje donosi našim dušama i moćno obilježava sive segmente života.

Idriz Turčinholdžić je muzičar i pedagog, profesionalac visokog ranga koji je u svojoj dugoj i plodonosnoj karijeri uradio toliko toga da bi bilo malo i za jednu knjigu a kamoli tekst. Kao rezultat tog bogatog i uspješnog rada su njegove popularne kompozicije, koncerti i solistički nastupi kao i ogroman broj djece i omladine, koje je naučio da sviraju neki instrument. Koliko strpljenja, upornosti i pedagoškog znanja treba da dijete naučiš pisati i čitati a tek svirati neki instrument. To je proces od trapavog udaranja po žičama ili klavijaturi do gotovo profesionalnog izvođenja kojem se divimo i ne mislimo previše koliko truda, vremena i umijeća je uloženo da bi se to postiglo.

Bez obzira koliko dugo poznavali Idriza, uvijek ćete biti impresionirani njegovim profesionalizmom i pedagoškim sposobnostima u svim muzičkim oblastima, odnosu prema djeci, ljudima i organizacijama. Svojim svestranim muzičkim radom i djelovanjem Idriz se ostvario kao vrstan muzičar, kompozitor, tekstopisac, direktor i vođa orkestra.

Sjajnu muzičku karijeru života i rada u Banjaluci, koju je obilježio Idrizov umjetnički, pedagoški i direktorski rad kao i muzički hit: „Ko će sutra te suze da čuva“, u izvođenju Mikija Jevremovića, obilježile su i kompozicije koje su Idrizovo autorsko djelo i po kojima je poznat. U taj opus ulazi i njegov rad sa djecom i omladinom kao i organizovanje raznih dječjih i omladinskih festivala.

Taj plodonosni rad i uspon na banjalučkoj, bosanskoj i jugoslovenskoj sceni je prekinuo brutalni rat, zbog kojeg je Idriz morao napustiti svoju Banju Luku i potražiti spas i utočište na dalekom Sjeveru u švedskom gradu Malmeu.

Nije lako naći toplinu sunca pod tuđim nebom i nastaviti nešto što se tako surovo prekinulo, ali Idrizov vedri duh, ljubav prema muzici i onaj čvrsto izgrađeni profesionalizam dali su mu snagu da nastavi svoj profesionalni život muzičara i pedagoga i da svojim pjevanjem, sviranjem, komponovanjem i radom s djecom i omladinom obilježi na najbolji način i svoj švedski život i karijeru. Bosanskohercegovački kulturni život u dijaspori se najviše razvija

u organizovao u raznim udruženjima, koja su dala veliki doprinos u očuvanju našeg identiteta, jezika i kulture. I upravo je u tim udruženjima Idriz Turčinholdžić svojim kontinuiranim umjetničkim i pedagoškim radom dao njihovim programskim sadržajima veliki kvalitet, promovišući bosanstvo i umjetnost na najbolji način. Njegov odnos prema učenicima je primjer uzajamnog poštovanja, dobre atmosfere i one veze koja se nikada ne prekida. I kada završe muzičku obuku i odrastu na sceni života mnogi njegovi učenici postaju njegovi muzički saradnici i uspješno nastavljaju promociju umjetnosti i kulture zajedno sa svojim nastavnikom.

U lijepoj i harmoničnoj porodici Turčinholdžić nije samo Idriz posvetio svoj život muzici, tu je i njegov brat Atif, koji je svirao i u poznatom orkestru Omera Pobrića, kao i sestra Hatidža, nastavnica muzičkog vaspitanja. Možemo samo zamisliti kako je izgledao taj idilični život u pjesmom opjevanju Banjaluci i kolika je bila radost i ponos Idrizovih roditelja da su im djeca bila tako jedra, lijepa, pametna i da su im knjiga i muzika, još od djetinjstva bili i ostali na jabolji prijatelji.

Da je muzika eliksir mladosti i zdravlja najbolje se može vidjeti iz Idrizovog primjera. Ta ogromna i tako lijepa ljubav prema muzici daje snažni pečat svakom njegovom nastupu, interpretaciji, radu i životu. Muzika je Idrizova formula sreće, mladosti i zdravlja. To je energija i znanje koje se prenijelo na generacije i umjetnike koji su Idrizovi učenici, i koji se nisu samo naučili samo „la muzika i note“ već i jedan zdrav i uzorni stil života.

Idriz Turčinholdžić je i primjer kako se umjetnost i kulturna baština čuvaju, njeguju i razvijaju i u dijaspori. On je jedan od svjetionika koji švedsku kulturu obogaćuju ljetopama i sjajem banjalučkog i bosanskohercegovačkog duha, dokazujući da umjetnost i ljetop nemaju granica.

Virus koji kroji život...

Piše: Sakib SALAMA

Počinjem s onim što je najvrće, a to je stanje sa covidom ovde u Australiji. Ova novna Delta verzija virusa kosi u državi Novi Južni Vels, NSW! Jutros su najavili da su u posljednja 24 sata imali više od 600 novozaraženih i da se očekuje više, jer širenje nije dostiglo kulminaciju. Situacija je najgora u samom glavnom gradu Sidniju, ali ni manji gradovi nisu pošteđeni!

Država u kojoj moja porodica živi, Queensland, zatvorena je za naše južne susjede, jer smo mi juče imali samo dva novozaražena među onima koji su već u karantinu. Mi možemo da se krećemo normalno, pod uslovom da stavljamо masku čim izademo napolje. Ne preporučuje se kretanje bez potrebe, osim za posao i rekreaciju. Moj stariji sin nije cijelo ovo kovidno vrijeme ni dana prestao raditi, jer radi u laboratoriju za procesuiranje krvi. Mlađi sin i snaha većinom rade kod kuće.

Moja prvobitna namjena da se javim, bila je, da to bude nešto što nije u vezi s ovim virusom, ali za sada mi bez virusa ne možemo, pa sam se i ja pokorak. Želio sam da javim, da je Australija konačno, bar ja to vjerujem, donijela pravu odluku za premoštenje velikog jaza između Aboridžina,

kako ovdje zovu domorodce, i većinom bijelih doseljenika. Donosile su se odluke i do sada, ali nisu sprovodene. Ovoga puta, odluka je potkovana milijardama obećanih ulaganja i po prvi put, uključivanjem samih Prvih Australaca, kako Aboridžini sebe zovu, u sve projekte i akcije na premoštenju jaza! Jaz je inače ogroman i velika je sramota za Australiju! Bilo bi predugo da elaboriram ovaj problem, pa ču za kraj javljanja podvući samo ono što je DOTJERALO CARA DO DUVARA! U australskim zatvorima je najviše Aboridžina iako u ukupnom stanovništvu čine mršavih dva puta procenata. Sličan odnos je prema njima, kao prema crncima u Americi. Jedina je razlika što američki policajci olako ubijaju crne prestopnike prilikom hapšenja, a Aboridžini umiru često u zatvorima pod nedovoljno objašnjenum okolnostima.

Država Kvinsland, u kojoj živim, dobro se drži, imala je samo jednog novozaraženog, koji je već bio u karantinu. Država Novi Južni Vels je još uvek u haotičnom stanju, danas su zabilježili preko 400 novozaraženih, a policija i vojska patrolišu Sidnjem i ostalim gradovima, da bi spriječili ljudi da izlaze iz kuća i stanova, te na taj način zaustavili širenje zaraze! Država Viktorija sa glavnim gradom Melburnom je u nešto boljem položaju sa sedamdeset novozaraženih,

ali se polovina njih kretala slobodno, šireći zarazu sve dok nisu otkriveni. Stanje u Tasmaniji, Zapadnoj Australiji, Sjevernoj Teritoriji i Južnoj Australiji je pod kontrolom i nema novih zaraza.

Međutim, glavni problem u čitavoj Australiji je što je Australija među posljednjima u svijetu po procentu i broju vakcinisanih - ispod 30%! Vlada Australije je podbacila, što se tiče nabavke vакcina, tako da 70% vakcinsanost, kao cilj, još nije na vidiku.

Momentalno su glavne vesti o padu Afganistana u talibanske ruke i spašavanju previdilaca i ostalih saradnika, sa njihovim porodicama od talibanske osvete! Prvi avion sa izbjeglicama iz Afganistana je upravo sletio u Pert - glavni grad Zapadne Australije. Amerikanci i Britanci takođe izvlače svoje saradnike!

Vraćam se ponovo na vijest o Aboridžinima. Prije dvadesetak godina, uz pouke o australskom engleskom, dobivali smo i pouke iz istorije. Tada se govorilo o 60 jezika kojima su govorili Aboridžini. Sada se govor o 104 jezika, od kojih će se četiri najraširenija uključiti u školske programe među stanovništvom koje ih upotrebljava! To je veliki napredak, kad se uzme u obzir da su britanski i irski doseljenici naselili zvanično praznu zemlju - Aboridžini zvanično nisu postojali!

”Savršeni” krug...

...političkih igara i lažnog osjećaja patriotizma, ponosa i metafizičke zablude iz koje nema izlaza, a koji nam ”crtala” Aleksandar Vučić

Piše: Edin OSMANČEVIĆ

Pitam se iz koje to nedodije dolazi predsjednik Srbije Aleksandar Vučić? Pitam se ko ga je vaspitavao i kakvo okruženje je formiralo njegovu svijest i svijet? Jesu li ga nasladivali idejom i snom da će poput Miloševića jednog dana biti ujedinitelj svesrpskih zemalja, koji će pred krajnjom bijedom i turobnom budućnošću ovaj čin učiniti etički opravdanim. S takvim idealom životi običnih ljudi, koji mu se nalaze na putu, ne vrijede ništa spram ”plemenitih” ideala kojim teži, smatrajući sebe iznimnim pojedincem sličnom Napoleonu, iznad moralnih pravila koji obavezuju ostale ljudе.

Da li je u tom socijalnom sazrijevanju kompleks dolaska iz ruralne zajednice u jedan velegrad poput Beograda ostavio traga na njegovoj zadrtosti i mozgu - razbolje se od povrijedenog ponosa? Da li časni Srbi, sposobni da navuku normalne cipele na svoje noge i u njima hode, ne prepoznaaju kako ih Vučić manipuliše vraćajući ih u istu onu mračnu zabit iz koje je sam došao? I nije to ništa slučajno kada se zna da Beogradom i Srbijom danas vladaju bosanski Srbi, isto kao što su nekad vladali Crnogorci. Kompleksi niže vrijednosti se negdje moraju ljeići dodvoravanjem i svesrpskim patriotizmom, posebno ako naiđe na pogodno tlo kakvo je Srbija.

Ogledalo čovjeku služi da se ponekad pogleda i odmjeri. Vučićev poziv Srbima, koji žive u Srbiji, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Makedoniji i na Kosovu, da danas (kad pišem ovaj tekst) u čast novog praznika Dana srpskog jedinstva izvjesje nacionalne zastave, šovinistički je čin

koji vrijeda pamet normalnog čovjeka. Važno je da se nešto slavi jer samo tako aktuelna vlast vlađa ljudima i njihovim umovima, dijeli ih na patriote i neprijatelje i drži ih u ”savršenom” krugu političkih igara ne nudeći im ništa osim lažnog osjećaja patriotizma, ponosa i metafizičke zablude iz koje nema izlaza. Kada svi dan u godini budu ”praznici” onda ćemo imati sveto i pravoslavlje, slavit će se i piti samo što niko neće raditi i puniti državne i penzijsne fondove. Šta ćemo od tih silnih prava na slavlje?

Srpske zastave vihore se na svakom koraku u bh. entitetu RS. Na entitetskoj granici, raskrsnicama, ulicama, čak i na mjestima gdje su počinjeni ratni zločini i genocid. Pa čak i na autoputevima koji pored zastava na svakom izlazu nose ime i 9. januara. Da se nekom ne omakne. Valjda kao simboli iskazivanja težnje za takozvanim ”svesrpskim” svijetom i ko je gospodar života i smrti na ovim prostorima. Valjda da strancima i onike koji su prognani kaže da nemaju što tražiti u njoj?

I naravno, pritisci na Bosnu i Hercegovinu se nastavljaju orkestirano iz Beograda u skladu sa ciljevima Memoranduma 2 i po cijenu novog rata kako bi se Srbija kompenzirala za gubitke pretrpljenje raspadom Jugoslavije. U tom kontekstu treba posmatrati i posljednje dogadaje vezane za harangiranje i hapšenje bh. građana u Srbiji, koji su se suprostavili njenoj , poput Esada Vranja i drugih, kao i pružanja sigurnog utocišta zločincima osuđenim za ratne zločine i genocid. U stvari, još jednom se potvrdilo učešće i agresija Republike Srbije na suverenu i nezavisnu Republiku Bosnu i Hercegovinu, 1992. godine .

Danas su samo nijanse drugačije: umjesto topova i tenkova u nekonvencionalnom i psihološkom ratu ratuje se zastavama, ljudskim osjećajima i sl., kao sredstvima imperialističke agresivne politike i ratne doktrine.

Vrijeme je da se s ovakvom Srbijom prekinu bileretalni odnosi i odgovori reciprocitetnim mjerama! Nismo svi iz iste nedodije.

**Ja bih da mirisom Bonu
pronosam, a ne da mi svaki
licemjer zagadi i onu najmanju
česticu ljepote koja je ostala.
Ako je uopšte i ostala.**

"Piši, Ahmete Šabo"

Piše: Suzana KADIRIĆ SEKULOVIĆ

Svako mi jutro tako počinje. Gledam u poruku na mobilnom. Zna mi tačku naći. Odgovaram nervozno i u brzini tipkam slova, želeteći odgurnuti sve to od sebe:

"Neću! Neću da pišem! Nemam kome i nemam o čemu više. Sve je već rečeno i napisano!"

Ne odustaje. Sutradan ujutro ponovo čitam poruku na telefonu, dok ispijam prvu kafu:

"Piši, Ahmete Šabo, piši!"

Odgovaram na poruku u istom stilu, odlučna da ovaj put istrajem. Hiljadu puta sam već dala i sebi i njemu isto obećanje. Više me ne interesuje, neka rade šta god hoće i tačka.

"Neću! Nemam kome, tamo se ionako već odavno ne čita, a prijatelji koji čitaju već poznaju moj stav. Iсти je kao i uvijek. Ja ne presvlačim košuljicu kao svaka zmija, moja mi je tamana, nije mi jesna! I ne pužem nikome!"

Zamislili da morač tu metamorfozu proći – prije nego li promijeniš košuljicu, prestaješ jesti, oči postaju mutne, a koža promijeni boju. Stare se kože treba riješiti trljajući tijelo o granje ili kamen. I džabe je se riješiš, kad se prema odbačenoj košulji često može odrediti vrsta

zmije. Tako ti je to i sa ljudima, samo ne zastaju često da bi to uočili. Žure dalje, nemaju puno vremena, ne znaju do kada će potrajati njihovo bivstvovanje, a svako ima svoj rok trajanja. To ih plaši. Zato bježe. U neki veliki, bijeli ili pak neki svoj mali, mikro svijet. Ali, svakako bježe. Od samih sebe najčešće.

Potom dižu glavu ka nebnu moleči boga za bolje dane, nadajući se da će im strani službenici, političari i diplomatni ipak na kraju spasiti državu od njih samih. Prizivaju u tegobi samih sebe razne bogove, opoziciju ili ljevicu koji su sve do jednog iz Bosne i Hercegovine iščezli kao i Gospa iz Medugorja.

Navijaju tako i prepisuju jedni od drugih, budno prate medije, znanje traže na facebooku ili jednostavno objavljuju sličice cvjetića, mačića i leptirića, te pokoju sliku sa skupih ljetovanja, tek da pokažu da ih sve to ne interesuje i da su se izdigli iznad svih tih svakodnevnih mučilišta u kojima je iskren i bezbrižan smijeh nestao kao muzika sa afganistanskih ulica.

A nisu se izdigli, niti su retni. Pričaju i dalje u malim krugovima šta ko misli i prate tude objave, pa se krug širi li širi.

I čute.

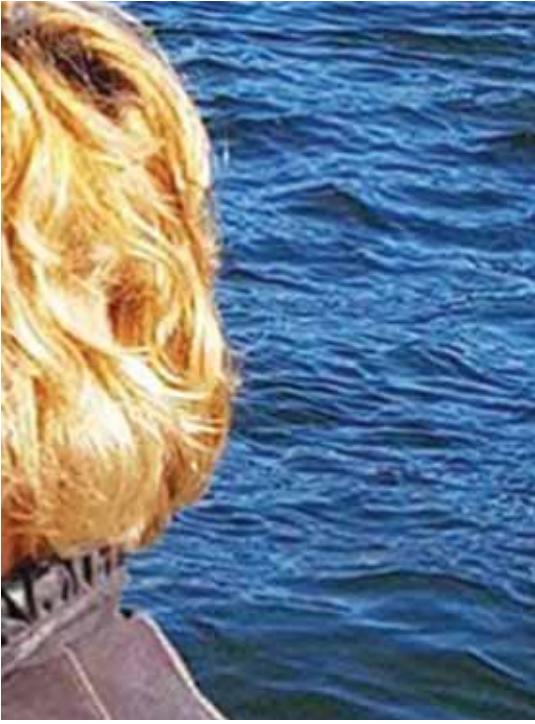
Ili hodaju kao mačke oko vruće kaše, sve pazeći da se nekome ne zamjerje.

Ove i ovakve bogomolje se vjerno čuvaju kod nas. Isti im je bog svima, samo uporno vjeruju u svoga."

Muk i tišina s druge strane. Taman pomislih da sam s tim završila, rekla svoje i više ni riječi napisati neću.

Ujutru ponovo cvrkuce telefon, a u poruci riječi:

"Piši, Ahmete Šabo, piši! Ne može sjećanja da nema, ona su uvi-jek tu i oblikuju slike. Što nije zapisano, toga ni bilo nije. Oma Mešina: 'Lovi ribu, Ahmete Šabo, lovi ribu' vrijedi samo ako čutiš i loviš ribu

o, piši!"

u Bosni. Zajebi sve i piši!"

"Neman Šta! Ja sam iz Banjaluke istjerana kad je moje postojanje postalo teško režimo republike srpske koji je provodio etničko čišćenje, čisto zbog moje nepodobnosti, a cijelu Bosnu i Hercegovinu sam prekrižila prije par godina, kada sam vidjela i uvjерila se u sve to natalozeno licemjerstvo koje je sigurno bilo i prije prisutno, ali je situacija bila bolja, pa se nije primjećivalo. Ljudi su uvijek isti. Eto, vidiš i sam – kako tad bijašmo nepodobni, tako smo i danas. Dakle, ne mijenjam se baš puno. Samo se situacija mijenja. Kada sam otišla s tog prostora prije 2–3 godine, osjećala sam se jako prljavo zbog svih igara koje se vode, a u njima učestvovala nikad nisam. Nakon izvjesnog vremena, uspjela sam se sabrati od nevjeverije. Nisam mogla doći sebi od nepobitne činjenice da me izdadoše oni koji nemaju veze sa nacionalistima i da je upravo to naš najveći problem.

Iste ovce se češljaju po ko zna koji put, samo su se konstalacije malo promjenile, kao one slike, optičke iluzije, koje vidamo po mreži. Šta ste prvo vidjeli?

Ubijedena sam da bismo s nacionalistima izašli na kraj da nije one stare "ruka ruku mije," a možda ljudima i treba taj stalni pijačni barometar koji očrtava nivo ljudskosti, mada svoje ovisnosti nisu ni svjesni. A koji ovisnik je uopšte toga svjestan?

Možda bi se začudili kad bi se probudili iz agonije i uvidjeli koliko je ličnih poena sakupljeno od strane svih onih koje veličaju i za koje vežu svoje nade u bolje sutra, a da ništa konkretno nisu uradili, pa bi im trežnjenje teško palo.

Pokušavam da prebrojim lude na prste koji rade upravo ono što propovijedaju. Previše mi je prstiju na rukama za tu računicu. Fali ih nekoliko da bih mogla izbrojati svih deset. Napipavam prazan prostor, pa se tu negdje prisjetim kako u školi nisam učila ništa o vlastitom

marketingu, disala sam punim plućima dok sam bila živa i voljela ljude.

Onog momenta kad sam umrla, iznenadilo me je pitanje prijatelja na koje nisam imala odgovor:

"A je li, Suzana, po kojem školskom planu i programu su ovi učili?"

Uhvatali me nespremnu! Više nikad niko neće, pa neka se peca ko se uprecati da.

U nekim zabitima se marketing učio i te kako. Zna seoski lola šta se na vašaru sluša i šta ljudi uveseljava. Pa, onda ponovo, okreni, obrni, cijukni, poskoči, podvrisi. Rukotvorine su nam nadnaravne prirode i u stilu Matrixa, ali koga to uopšte brine, kad se tradicija mora održavati. Bez nje bi morali ipak malo zapeti, malo promišljati, malo sortirati, ali kako, kad zbog ovih klimatskih promjena nije lako bilo šta raditi – ili je prevrueće, ili su požari, ili je prehladno i kijamet nikako da stane. Sve je opravdano! I svi su drugi krivi, pa možemo sad i promjenu klime optužiti za sve što sami skuhamo i sa zadovoljstvom pokusamo! Taj adut još nismo probali!

Kad sam se sabrala od svih licemjerstava koja se iza brda valjavu, a trebalо mi je podosta za to, upitah se jesu li to ti ljudi i zemlja do koje mi je toliko stalo?

Shvatila sam da je meni u stvari više stalo do nekih sjećanja na miran život i neke poštene i radne ljude, nego li na tu kaljužu u kojoj se svi pomalo brčkaju – od radnika koji mora zaraditi svoju platu, preko raznih novinara zaduženih za metež i ujdurm (izvinite na EPP-u u ovoj rečenici, ali gdje su nam nestali istraživački novinari, dopisnici iz stranih zemalja, koji ipak pripadaju jednoj, po kvalitetu prepoznatljivoj medijskoj kući, lektori u uredništvima i arhive?), potom političara i preletača patriota, pa sve kroz razne struke, institucije, organizacije, NVO, VO i sl.

Sve mogu oprostiti, ali licemjerstvo nikada! To je možda loša karakteristika, ali previše mi je godina da bih se mijenjala. A i kafu više volim popiti sama, potpuno opušteno, nego da je srčem sa svakim, "jer, znaš moram, to je za naše dobro" ili da je ne daj bože pijem, a razmišljam što mi sagovornik smišlja u tom trenutku i da li će se već sutra češati od neki kamen ili drvo, jer košuljica mu opet tiče. Jebeš takav rahat! Eto ga ostavljam bez trunke žaljenja.

A da žalim, loko bih ja to vama prodala – malo istorijska šansa, malo sakutanje iz jedne u drugu partiju, malo glume, malo slika sa poznatim ličnostima, malo ubjedivanja da je "to naša zemlja" za koju se trebamo boriti.

Sic!

Trideset godina isto! Stalno unaprijed vozimo pod konstantnom ručnom kočnicom, izlizale se i gume i cesta pocrnila od njihovih tragova, samo se mi još nešto kao borimo, lupamo po tastaturi i udaramo na domoljubive osjećaje pod nazivom "boriti se, to je naše!"

Eto, ja ne bih više da se borim. Ja bih da malo normalno radim, živim, putujem, obrazujem se, a kome je do borbe i patriotizma, zna se gdje je zaglibio.

Ja bih da mirisom Bosnu pronusam, a ne da mi svaki licemjer zagiđi i onu najmanju česticu ljepote koja je ostala. Ako je uopšte i osalta.

Nam sve to mi se po drveću, umjesto zelenih listova bagremova i kestenova, a čim se malo ustalasa, natakarci svaka budala koja lepšavito podržava ovaj ili baš ovakav raspored stvari, nadajući se novom "osvježenju," vjerujući i dalje istim facama i starletama koje nonstop viđamo po medijima.

Ali, ne, nisu to naši, da se ne bi što god ružno pomislilo! Ne, to su njihovi! Kao Persa from the mahala!

"Piši, Ahmete Šabo, piši!"

**U okviru manifestacije
„Vezeni most“ priređena
izložba slika Galerije
“Preporod” iz Zenice**

“Stara Bosna“ – na slikarskim platnima

Piše: Amna SOFIĆ

Bosna i Hercegovina, sa svojim bojama i motivima, česta je inspiracija likovnih umjetnika čija se ostvarenja sve više predstavljaju i u okviru djelovanja bošnjačkih zajednica kulture „Preporod“ u više mesta u BiH. O jednom takvom preplitanju boja i motiva BiH i boja na paletama piše i prof. Amna Sofić, predsjednica Galerije „Preporod“ u Zenici, koja je ponovo svojom izložbom obogatila i ovogodišnji „Vezeni most“ u Banjoj Luci.

Boje historije

Galerija zeničke Bošnjačke zajednice kulture „Preporod“, koja od jula 2020. godine djeluje u okviru Bošnjačke zajednice kulture „Preporod“ Bosne i Hercegovine, već je uspješno realizovala 14 izložbi i raspisala konkurs za najbolji likovni rad. Iako još uvijek nema riješeno pitanje prostora i stalnog izvora finansiranja, Galerija je nastavila predstavljanju umjetnike, organizovanjem 8. likovne kolonije „Stara Bosna“,

koja je svoje bogate likovne opuse predstavila u više gradova u Bosni i Hercegovini - Zenici, Fojnicima, Zavidovićima, Stoci i Banjoj luci, u okviru ovogodišnje kulturne manifestacije „Vezeni most“.

Ideja osnivanja Galerije „Preporod“ potekla je na inicijativu „Preporoda“ - Bosne i Hercegovine, koji u svom sastavu ima oko 70 općinskih, kantonalnih i regionalnih zajednica kulture i dvije galerije - u Sarajevu i Zenici.

Galerija „Preporod“ Zenica u svom fundusu ima 107 slika, koje su nastale na osam likovnih kolonija „Stara Bosna“, organizovanih u povodu obilježavanja Povelje Kulina bana. Sve je počelo u Likovnom krugu, koji je djelovao kao sekcija zeničkog „Preporoda“ i bio organizator Likovne kolonije „Stara Bosna“, da bi formiranjem Galerije „Preporod“ Zenica sve to dobilo nove, šire stvaralačke dimenzije.

Galerija je nastavila realizaciju Likovne kolonije „Stara Bosna“, čiji je cilj da slikari svojim djelima pokazu i prikažu hiljadugodišnju historiju Bosne i Hercegovine, te da se uključe i mlati, koji mogu da uče o slikarstvu, ali i o našoj bogatoj historiji. Likovnim kolonijama uvijek prisustvuju i srednjoškolci iz Travniku, te djeca predškolskog uzrasta iz Zenice, koji imaju priliku da crtaju, druže se s umjetnicima, uče o slikarstvu, o Kulini banu i svemu što je vezano za našu historiju.

Boje „Vezene mosta“

Dio ovog zanimljivog fundusa slika obogatio je i program ovo-godišnje manifestacije „Vezeni most“ u Banjoj Luci, koji je tako, uz stihove, scenske izvedbe i folklore, dobio i novo likovno obilježje. Ga-

Povelja Kulina bana „urađena na drvetu.

Rad rahmetli Jasmina Fejzića iz Zenice,
učesnika na Likovnim kolonijama "Stara Bosna".

Amna je predstavila rad "Galerije Preporod"

Među kovačima pod planinom Zvijezdom

Usred Bosne Srebrene

Posljednje kovačnice u selu Oćevija kod Olova – na listi nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine

Tekst i Foto: Mirsad Filipović

Svakoga ljeta, u zadnjih dvadesetak godina, zajedno sa suprugom Melkinom provedem nekoliko dana u Olovu, kod prijatelja Kasima i Rašide. Upoznao sam dobro taj pitomi gradić i njegovu okolinu. Nema gdje nije moja stopa zاغазila u prekrasnom olovskom kraju.

Prije tri godine sjedili smo Kasimov prijatelj Salem, Kasim i ja i, kroz priču, spomenem, da je mom prijatelju Ivici u Omišlju na Krku potrebna dobra sjekira. Ivica i ja često roštlijamo i pravimo različite specijalitete na otvorenoj vatri. Salem mi predloži da odemo u selo Oćeviju kod njegovog poznanika, kovača Mije Jozeljića, i da se neću pokajati jer to selo ima nadaleko poznate kovačnice. Priznajem, da nisam znao prije za oćevijsku tradiciju.

Priča Jozeljića, Mije i Dražena...

Već sutradan smo se spremili i krenuli za Oćeviju, koja se nalazi na pola puta između Olova i Vareša, usred Bosne Srebrene, na nadmorskoj visini od oko 800 metara, u podnožju planine Zvijezde. Sam makadamski put od Olova prema Varešu poseban je doživljaj. Preljepe

crnogorične šume, potoci i poneka livada daju poseban čar ovom prostoru i njenoj netaknutoj prirodi.

Poslije 15 predenih kilometara stigli smo na odredište, a tu su nas čekali Mijo i njegov sin Dražen. Kroz ugodan razgovor saznavali smo mnogo detalja o kovačkoj tradiciji ovog kraja i na koji način se proizvode alatke, sačevi, sjekire, motike, ašovi, raonice, potkovice, lopate, mašice i drugi željezni proizvodi.

Slušali smo s pažnjom historiju njegove porodice koja se ovim zanatom bavi već 500-600 godina i obraduje željezo na isti način kroz vijkeve. Mijo i Dražen su bili ljubazni te nam pokazali nekoliko kovačkih vještina. To je mukotrap posao a u Oćeviji su ostale, osim Jozeljića, još samo dvije porodice koje se bave istim zanatom, Vijačići i Gogići. Njihove kovačnice se zovu Majdani, pa tako se majdani zovu po prezimenima vlasnika. Prve kovačnice se spominju u 15. vijeku. U Jozeljića majdani je impozantna vodenica snaga rječice Oćeviće koja pokreće veliki klinasti bat-čekići koji udara na nakovanj.

Ova autotoma kovačnica radi istim sistemom kao i prije, bez većih promjena kroz sve njene godine. Znanje se prenosi sa koljena na koljeno, a Mijo nam reče da je počeo raditi sa 15 godina, a Dražen nastavlja porodičnu tradiciju.

Kako je bosanskohercegovačka dijaspora raštrkana po cijelom svijetu, njihovi proizvodi su stigli i do Australije.

Sač – za Švedsku

Ove godine sam ponovo posjetio Jozeljiće i pazario prelijepi sač za svog brata Nihadu. I stigao je sač u Švedsku. Mijo na svakom ručno

Značajno
priznanje
za vrijedne
Jozeljiće

Neki od njihovih proizvoda

obrađenom saču uklesa svoj pečat, nek se zna da je sač originalan, jer - veli - mnogo je sačeva što se prodaju po Bosni i Hercegovini, a pre-sani su industrijski i nemaju kvalitet kao Očevidski.

„Naši ne hrđaju i možete ih imati dugo godina“, kaže Mijo i potvrdu dobija od mnogih kupaca.

Tako je i s njihovim drugim proizvodima. Otac i sin su nam rekli da imaju puno posla i da se od ovog zanata može solidno živjeti. „Ljudi dolaze ovđe, i kupuju naše proizvode, a i mi putujemo po vašarima i pijacama u obližnjim gradovima i tamo se uvijek nešto proda.“

Međutim, u zadnje vrijeme je sve teže opstati, a i pandemija je učinila svoje, posljedice nisu zaobišle ni ove vrijedne ljude. Ipak, Očevidski kovači se ne predaju i još uvijek prenose svoje znanje na mlade.

Nadamo se iskreno da će u tome i uspjeti i na taj način opstati sa svojom nesvakidašnjom tradicijom. Ovo su zadnje kovačnice u Evropi koje rade na ovaj način gdje se željezo topi i kuje uz vodenu energiju.

Sve tri očevidske kovačnice su na listi nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine. I to govori o značaju ovih Majdانا za kulturnu i historijsku baštinu naše domovine.

A iduće godine, eto mene opet kod Jozeljića, po još jedan sač i prijatno druženje.

Mijo sa sačem za Nihadu

Dražen, Kasim, Salem i Mijo

Stara kovačnica Jozeljića

Sadašnja kovačnica

Amir Karahodža:

Ambasada BiH u Švedskoj čini sve da pomogne u rješavanju važnih administrativnih pitanja bh. građanima u Švedskoj, Finskoj i Estoniji; konzularni dani su dolazak „na noge“, tamo gdje najviše žive.

Konzularni dani - pomoć bh. građanima

Piše: Fikret TUFEK

Na konzularnim danima u Malmöu, u bh. udruženju BKF „Sarajevo“, tog 5. juna 2021. bio sam i ja, da „uživo“ vidim i osjetim šta narod traži od BiH ambasade u Švedskoj. Razgovarao sam s brojnim bh. građanima, koji su zadovoljni da mogu riješiti brojna administrativna pitanja - bez odlaska u Stockholm.

Nisvet Šalinović, kaže da je više od 100 bh. gradana došlo na konzularne dane Ambasade BiH, u bh. udruženje BKF „Sarajevo“ u Malmö-u, toliko je brojeva podijeljeno, bilo je gužve, ali svi su usluženi.

Pokušavam razgovarati s konzulom, Amirom Karahodžom, kojem pomaže i Emir Avdić, zaposlenik Ambasade BiH u Stockholmumu, o pitanjima koja se inače rješavaju na konzularnim danima. Nismo

uspjeli uraditi zamišljeni razgovor da ne bismo ometali zaista ogroman rad na konzularnim danima, već smo dogovorili da to uradimo naknadno. Nije to bilo lako ostvariti ni u septembru, zbog stalnih obaveza koje imaju službenici Ambasade BiH Stockholmumu; dok smo razgovarali, Amir Karahodža je često prekidao razgovor: „...jer pišem i pričam sa strankama na telefon, vjeruj mi da je tako, nemam vremena...“. Razgovor je ipak okončan, da čitaoci znaju šta radi služba Ambasade BiH...

Ko je Amir Karahodža?

– Imam 50 godina, rođen sam u Ustikolini, opština Foča; diplomirani sam pravnik fakulteta u Sarajevu. Zaposlen sam u Ministarstvu vanjskih poslova od 2001. godine: radio sam u Ambasadi BiH u Kataru od 2001 – 2004. godine, u Generalnom konzulatu u Istanbulu, oko 8 mjeseci, do kraja 2004., u periodu 2006 – 2011. radio sam u Ambasadi BiH u Stockholmumu, od decembra 2012. do marta 2017. godine bio sam u Ambasadi BiH u Kopenhagenu, te od maja 2019. do sada ponovo sam zaposlen u Ambasadi BiH u Stockholmumu, na poslovima međunarodne pravne pomoći i zaštite bh. građana, ili kao prvi konzularni radnik; dakle radio sam kao konzul i u ostalim destinacijama i zemljama.

Šta su od Vas tražili bh. građani u Malmöu?

– Što se tiče konzularnih dana održanih u Malmöu 05. juna 2021. godine, uglavnom su se predmeti odnosili na pasoše i putovanja i obradili smo 91 zahtjev za pasoš, 7 putnih listova i nekoliko ovjera.

Najčešća pitanja bh. građana?

– Česta pitanja građana su: pasoš, upisi djece u matične knjige, prijava smrti u BiH, prijava braka itd.

Ovom prilikom sugerisao bih bh. građanima u Švedskoj da završavaju svoju dokumentaciju u BiH, jer je evidentno da su građani BiH zbog dvojnog državljanstva ta pitanja često puno zapustili.

Obavezno bih sugerisao da upisuju dječu u knjige državljanina BiH, jer je evidentno da neki to nisu uradili ni nakon 20 godina, bojim se da će na taj način čak biti generacije djece izgubljene.

Takođe, važno je i da ozvaniči sklanjanje braka i u BiH, jer sklope brak npr. ovđje u Švedskoj, a u BiH su npr. pod drugim prezimenom, što stvara brojne administrativne probleme. Važno je i da svi bh. građani u inostranstvu imaju tzv. CIPS-dokumente u BiH, jer bez toga se ne vode upoštje u BiH!

Švedska, Finska i Estonija?

– U Ambasadi BiH u Švedskoj, Stockholm, imamo šest zaposlenih od kojih je jedno po ugovoru o djelu. Konzularno pokrivamo oko 100.000 građana iz Bosne i Hercegovine koji žive i rade u Kraljevini Švedskoj, oko 3.500 građana koji se nalaze u Republici Finskoj i nešto malo u Republiki Estoniji.

Konzularno pokrivanje ili poslovi konzularnog odjela su od više segmentata i predmeta koji se odnose na zaštitu građana BiH u Švedskoj, Finskoj i Estoniji: izdavanje putnih isprava, izdavanje viza strancima, izdavanje putnih listova, ovjeravanje punomoći, potvrda, izjava sprovodnica za umrle, kao i sudskih pisama, poslovi sa migracionim uredom Kraljevine Švedske, poslovi sa policijom, kao i posjete pritvorenim građanima BiH u švedskim zatvorima.

Veliki je to opseg posla na ovoliki broj građana, a malo zaposlenih. Po sistematizaciji radnih mjesata MVP-a BiH tri osobe bi trebalo raditi u konzularnom odjelu, od septembra 2020. do avgusta 2021., a samo je jedna osoba obavljala sve ove poslove.

Šta je značajno u zadnje dvije godine?

– Konzularne dane smo obavljali u 2019. godini u Göteborgu, u našem udruženju, kao i Malmöu u BKF „Sarajevo“, gdje je odziv tada bio simboličan zbog dvojnog državljanstva koji posjeduju naši građani, nešto preko 25 zahtjeva za putne isprave kao i 10 ovjera i prijava rođenja djeteta.

Takođe u decembru 2019. godine smo posjetili Republiku Finsku, grad Turku, na poziv bh. udruženja, gdje je bio nešto veći odziv građana, oko 40, za putne isprave, nešto ovjera potpisa, nešto upisa itd.

U 2020. godini plan je bio posjetiti Malmö, Göteborg i Finska (Turku), gdje živi više građana iz BiH. Međutim, u martu 2020. godine zavladala je pandemija koronavirusa Covid-19 u Švedskoj, koja nam je osušetila planove, te nismo išli na konzularne dane, tako da se susrećemo sa većim izazovom.

Aktivnosti u vrijeme pandemije?

– Konzularni odjel Ambasade BiH u Stockholmu, na čelu s ambasadoricom Elvirom Dilberović i uz pomoć naših nadležnih službi iz BiH, MVP BIH, u početnoj fazi Covida-19 organizovao je avion-

sku evakuaciju, te dva puta evakuaciju autobusima, za bh. građane koji su se zatekli u Švedskoj, Finskoj i Danskoj, bez novaca i bez stana, sa istekom dužine boravka od tri mjeseca i još dva puta autobusom.

Nagli porast posla u 2021. godini?

– U 2021. uslijed Covida-19 i mjera koje smo imali u BiH, vidljiv je nagli porast posla, što u Ambasadi BiH, kao i na konzularnim danima, koji su se održali u Malmöu, tako da smo znali, od januara do avgusta 2021. godine, u Ambasadi BiH primiti i obraditi dnevno i do 25 zahtjeva za pasoš, jer je to tada bilo goruce pitanje zbog putovanja, a telefon je bio prebukiran, te su građani čekali i do jedan sat na liniji.

Takođe smo održali konzularne dane u martu 2021. godine, u Finskoj, u gradu Turku, gdje smo imali 50 zahtjeva za pasoš, 10 ovjera, te par upisa djece.

Dakle, na sve moguće načine pomažemo bh. građane, izlazimo u susret kako bi građani obnovili dokumentaciju, sugerisemo, savjetujemo, pa čak molimo da ljudi urade i završe svoju dokumentaciju.

Buduću planovi?

– Ambasada BiH u Štokholmu namjerava održati konzularne dane u Göteborgu, ako nam budu odobrena sredstva, kao i druge stvari koje utiču na održavanja konzularnih dana, kao i moguća posjeta Finskoj u decembru 2021. godine, kazao je na kraju izuzetno ljubazni i u narodu omiljeni konzul Amir Karahodža.

Ambasada/Veleposlanstvo BiH u Švedskoj

Ambasada BiH u Stockholmu je za: Kraljevinu Švedsku, Republiku Finsku i Republiku Estoniju.

Adresa za posjete: Birger Jarlsg. 55/3, 111 45 Stockholm; ponedjeljak – petak 09.00 – 17.00 sati.

Poštanska adresa: Embassy of Bosnia and Herzegovina, Postbox 7102, 103 87 Stockholm, Sweden;

Telefon: 0046 (8)-440 05 40; Fax: 0046(8)-249 830, E-mail: amb.bih.sto@telia.com

Konzularni odjel dostupan je telefonom svakog radnog dana od 13 – 15 sati, kao na e-mail: amb.bih.sto@telia.com i amir.karahodza@mvp.gov.ba

Ambasada BiH u Štokholmu ima i svoju web-stranicu, na kojoj se mogu dobiti sve potreblne informacije.

... a Vrbas teče...

Tender i Atif

Kao i mnogi drugi, prisilno sam izašao iz moga grada 1993. godine, mjesec dana poslije vandalskog rušenja simbola grada, džamije Ferhadije. Dan nakon rušenja stajao sam nijemo u blizini "našeg simbola" i ljepotice i s velikom tugom u srcu, ne primjećujući i ne slušajući nikog oko sebe, gledao sablasne ruševine. Trgnuvši se iz duboke apatije, kao da sam u nekom drugom gradu.... spustiv glavu, pa je opet podiglo u pravcu Ferhadije..., praznina i mučnina u stomaku. Moj grad zavijen je u crno.

Mnogi su se još ranije, na razne načine i dovijanja, snalazili kako da napuste već odavno započeti pakao, noćne more, neizvjesnost, vraćanja sa koridorima, sve te hordе zla počev od knindži, premlaćivanja ljudi na pijaci i u malom logoru, aviona iznad grada sa teretom koji su nosili na Jajce, i tako dalje. Prvi bombaš samoučka na Hisetima, paljenje i rušenje ostalih džamija, skrnavljenje mezara, premlaćivanja i ono malo ljudi što je ostalo po kućama, odvođenje u noćnim satima, bacanje sa Šehitluka, i ko zna još šta, pa sve do, preko dana, pravljenja kokečavkih satarasa po improvizovanim pećima. Punktovi, noćni rafali, čahure po prozorima, noćni sat, tajac i samo tu i tam oni koji su znali i koji su mogli, i bog zna šta, raditi u tim noćnim satima.

Ostade to iša nas, dove Deejton i dogovori koji su nastali još davnih godina ranije iža nekih kulisa i daleko od običnog čovjeka, a posebno Bosanca i Hercegovaca .

Daleko putovanje, dva dana i tri noći, autobusima, od grada Bezdana do zadnjе tačke odredišta i tumaranja putevima sve do neke luke Svinjoušće i tamо nekih brodova koji su čekali za daljnji put po Skandinaviji ili već ko na gdje.

Sutradan, prst u usta i kud vjetar piri, tamo će mi biti sljedeća zemљa ili utočište, tad opredjeljne pade za Dansku. Moram priznati, da zaista nikada nisam bio niti imao

zadovoljstvo prolaziti ovim zemljama, ali sam dosta znao i imao u njima davno nekih mojih prijatelja koji su prije ratnih dešavanja nagulili u famoznu "dijasporu"ili pečalbu, hoću reći trbuhom za kruhom, kako se to tada zvalo, a ono vele i hoće da i sad prišiju "dijasporu", ko biva mi otišli dobrovoljno.

PRVI DOLAZAK U BANJU LUKU

Moj prvi dolazak i prvi prelazak preko grančnog prelaza u Bos...Gradišći nakon 28 sati vožnje autobusom na prelazima uz put, brojanje ljudi i upiranje prstom kao prema ovcama, izlasci na svaku granicu. Zastave u ulaz u Bosnu i Hercegovinu, i samo srpska obilježja, i gdje god pogledaš kroz prozor autobusa, sve jedna do druge one crveno-bijelo-plave zastave. Ulazi policija takođe sa oznakama zastave i nema gdje ih nema, od kape do rukava, preko bluze, eto samo što nemaju na glavi urezano. Prolazak i odmah s lijeve i desne strane šarenilo nekakvih divljih prodavnica, baš k' oно kada sam kao dijete išao na vašar, eto kada ima i balona, ma nema šta nema.

Nekakva omorina i stezanje u grlu, kad sam se spuštao sa tranzita prema Zelenom mostu, i napokon ugledah moj Vrbas. Pa zar je moguće, teče on, a meni suze naviru na oči. Bi to na kratko i onako kroz prozor auta, a onda, godina za godinom, nekad dva puta a sad tri, četiri ili pet puta godišnje dolazim u svoj grad. Dešavanja tih godina uspijao sam zabilježiti i ovjekovječiti u jednoj prvoj i zadnjoj mojoj knjizi koja će izići kao roman jednog dana, a zarekoh se da će to biti kada ne budu mene više..., valjda će ugledati svjetlost dana .

VRIJEME SADAŠNJE

Godine prohujale i svako od nas pojedinačno zna kako i gdje i zašto. Na kraju is-

Moje zabilješke: Atif TURČINHODŽIĆ

pade ZATO što smo najviše mi tome do-prinijeli birajući i dajući svoje glasove onima i njima sličima, čiji smo i danas taoci u svijetu. Sjećam se godine 1995. i prvog popularno nazivano "druženja Banjalučana", kako je to samo lijepo zvučalo i kako smo svi nekada jedva čekali da se to desi. Autobusima se dolazilo, poneko u nekom tek kupljenom kršu, išli smo do nekih gradova i ko biva druženja i prvih viđenja familija, rođaka, prijatelja, komšija i baš je lijepo bilo.

Ponovo se vraćam na 1995., grad Odense – Danska, i prvo veće druženja, gdje sam se zatekao kao jedan od organizatora i ujedno muzičar koji bi tu prije trebal da zaplače nego svira. Gledao sam sve moje Banjalučane onako sabine, mali uvod i govor tada jednog od inicijatora, divnog čovjeka Ismeta Kozličića, takođe protjeranog, koji nas je ukratko obavijestio o nekim aktivnostima u Kraljevini Danskoj. Aplauz i raja od stola do stola i svakojaka pitanja od onih "kako si i kada ste izašli?", pa dalje ljubljenja, plakanja, jadovanja, onoga prebjijala. Hrane nije nedostajalo, ni čevapa ni friških lepinja..., na binu se penje jedan gospodin pozvan iz Banje Luke i kao vinovnik dešavanja sa lica mjesta, a čulo se da je kopao i čistio Crkvenu, iz ugledne familije, bivši direktor jedne bivše firme. Predajem mu ja mikrofon poslije par pjesama, i onda opet dotični..., bla, bla, bla, i na kraju: "Znate, nemojte se vi vraćati, nemate gdje, vi nama trebate ovdje!..."

Sve sam nekako slušao do ove rečenice "nemojte se vi vraćati"... ,ostade urezana u moja razmišljanja i moje pitanje, ni do danas dan ne dobih odgovor..., "ja e l', kako ti to možeš a mi ne možemo?..." , tu mi odmah nije nešto štimalo, ali velim proče to, valjda ćemo i mi moći "bitisati kao i on u našem

ISMET MUJEZINOVIC
SLIKAR
1907 - 1984

Svi su ga voljeli...

Piše: Ozren TINJIĆ

Bilo je to 60-ih godina. Po kazivanju moje majke imao sam pet ili šest godina, kada su me, na nekom sijelu, u Tuzli, pitali šta bih volio biti kada porastem? Kao iz topa sam odgovorio:

"Volio bих biti dimnjačar, majmun ili tetak Ismet!"

Oni me iznenadeno pogledaše i opet pitaju da im to objasnim. Ukratko sam odgovorio:

"Dimnjačar, da se mogu prljati, majmun, da mogu jesti puno banana (koje sam obožavao, op.a.) a tetak Ismet - da imam puno para!"

U to vrijeme, Ismet Mujezinović je vrijedio kao jedan od najpoznatijih i najpriznatijih likovnih umjetnika ex-Yugoslavije. Imao je veliku, modernu kuću u centru Tuzle, uz nju atelje veličine manje fiskulturne dvorane. Dječački zaključak je bio da ima puno para. Potom automobil, vozač, koji je ujedno radio i kao lozač, itd. Koliko se sjećam, na altanu u pomenutom ateljeu bio je stol sa šahovskom tablom i uvek uredno poredanim figurama. Njegov omiljeni i česti šahovski protivnik bio je Cvjetin Mijatović-Majo. Ispred njih po bokalići rakije i tanjirići meze. Znam da je tetka Marija svake malo znala prvoriti kroz odskrinita vrata, da vidi da li im nešto nedostaje. I malo objašnjenje: Ismet je bio tetak mojoj majci, a supruga Marija

Ismet Mujezinović je često dolazio u Banju Luku, u kojoj je imao dosta prijatelja i sagovornika

sestra moje bake.

Ismet je često posjećivao grad na Vrbasu. Bila su tu obavezna druženja sa ratnim drugovima, Dragom Mažarom i Nikom Jurinićem. A koliko je volio Banju Luku pokazuje podatak da je besplatno iscrtao unutrašnjost spomenika na Šehitlucima.

Svi su ga voljeli jer je bio običan čovjek koji se rado družio i sa običnim radnikom, ali i sa J. B. Titom. Ima jedna anegdota koja veli kako je Ismet vozaču kamiona, koji mu je jednom prilikom dovezao ugaj, poklonio jedno svoje ulje na platnu! Često je, u poodmakloj životnoj dobi znao pričati o svojim studentskim danima u Zagrebu, gdje je diplomirao na likovnoj akademiji, te o Parizu, gdje je, opet, usavršavao tehniku crteža na Sorboni.

Sve u svemu, osebujan umjetnik kojeg se, baš poput Meša Selimovića, Tuzlaci uvijek rado sjećaju. Zato se i nije čuditi njihovim spomenicima, u prirodnoj veličini, koji danas krase centar ovog grada.

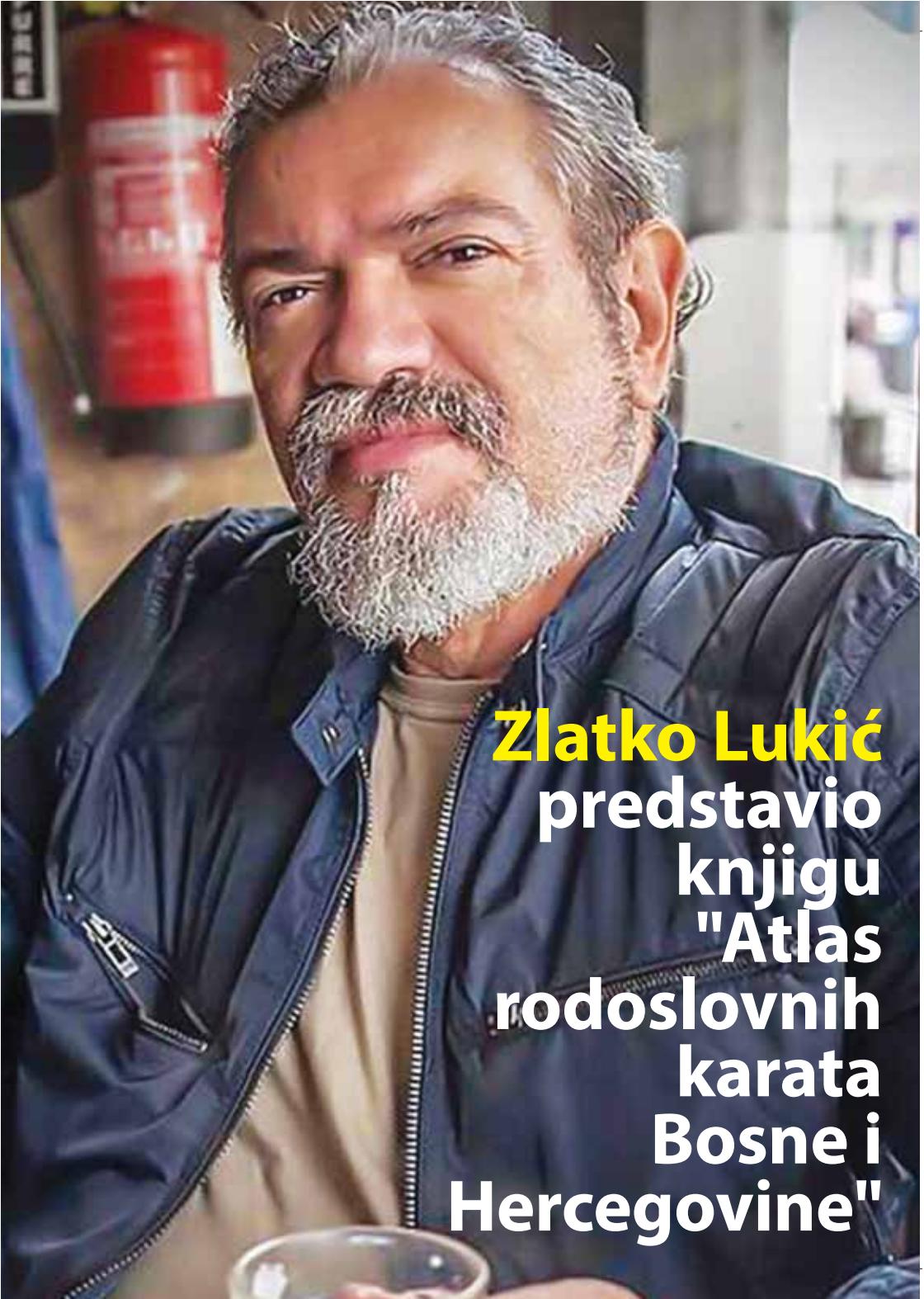
Elem, tu je i istinita anegdota. Naime, tuzlanski šereti malo-malo pa mu na spomeniku, između kažiprsta i srednjaka, stave upaljenu cigaretu. A Ismet ih je nemilosrdno - kako je znao reći - "uništavao"!

Ismet Mujezinović u svom ateljeu

Raza Bukić, Ismet i Vezuv Tinjić

**Zlatko Lukić
predstavio
knjigu
"Atlas
rodoslovnih
karata
Bosne i
Hercegovine"**

"Atlas rodoslovnih karata Bosne i Hercegovine" autora Zlatka Lukića, a koja donosi analizu rodoslovne karte bosanske kraljevske dinastije Kotromanića.

Pored dinastije Kotromanića, knjiga donosi analizu rodoslovnih linija visokog plemstva Bosne, Pašaluka i dinastije, a koje su imale utjecaj na civilizacijski razvoj BiH.

"Knjiga je plod mog dugogodišnjeg rada, bilo je teško provjeravati neke činjenice, ali uspio sam", kazao je Lukić na predstavljanju knjige.

"Atlas" prema riječima autora predstavlja pionirsko djelo jer "takve knjige još nema u BiH". Također, Lukić je otkrio da je knjigu izdao sam, jer nije bilo interesa nijednog većeg izdavača.

Pored autora, promotor knjige je bio Majo Dizdar, novinar, publicista i pisac koji je u recenziji naglasio da bosanskohercegovačka javnost nedopustivo malo ili samo parcijalno zna o historiji Bosne i Hercegovine, pri čemu je parodoksalno najmanje poznat najslavniji dio historije Bosne iz druge polovine srednjeg vijeka.

Lukićev "Atlas" donosi jasan pregled rodoslovnih karata na kojem su popisane najvažnije bosanske dinastije, za šta Dizdar kaže da je ovo "kod nas prvo ozbiljnije djelo iz domena genealogije".

Knjiga nudi mnoštvo podataka do kojih je inače teško doći jer je potrebno tragati u nekoliko historijskih knjiga da bi se stekao uvid o genezi neke porodice ili dinastije.

Također, Dizdar je istakao da je ovo djelo spomenik bosanskoj prošlosti i poklon za ljubitelje historije.

Zlatko Lukić je rođen 1953. godine u Zagrebu. Poslije gimnazije u Banjoj Luci studirao pravo pa književnost. Od 1973./85. je honorarni suradnik "Glasa", a povremeno i na Radio Banjoj Luci. Predavao je djeci materinski jezik, povijest i zemljopis u bosanskoj školi u Ystadu 1993/95., (Švedska).

Jedan je od tri autora čitanke i radne bilježnice "Naši mostovi" za bosanski djecu od 5.-8. razreda 1994., a projekt financirao Državni savjet za školsku upravu Kraljevine Švedske. Objavljuje zapažene sociološke eseje: "Geneza Bošnjaka" i "Anatomija zla na Balkanu", u časopisu "Behar" 1995.

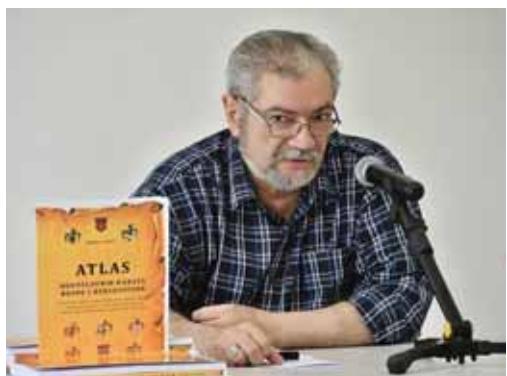
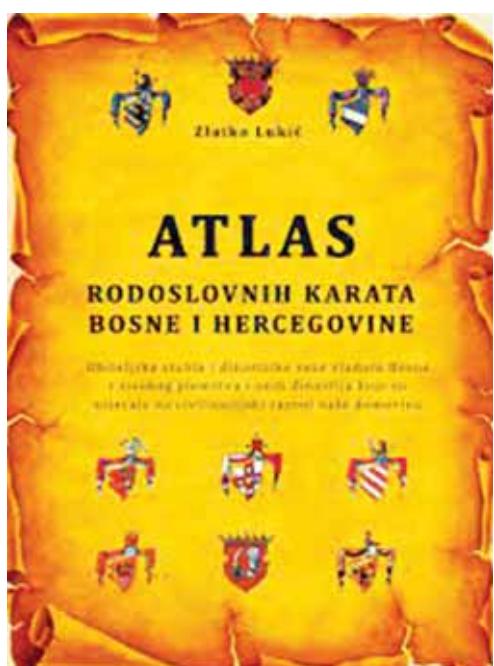
Radio je kao novinar i/ili urednik za Oslobodenje (evropsko izdanje), Glas BiH (Stockholm), Behar (Zagreb), Bosansku poštu, (Oslo), Radio Behar (Oslo), Bosansku riječ (Göteborg), Slobodni Radio Prijedor, (Lučki Palanka), TV 101, (Sanski Most). Zastupljen je u nekoliko pregleda i panorama književnosti i nagradivan za poeziju, prozu, roman i dramu. Član je Društva pisaca BiH.

Autor je drama "Crveni kesten", "Djeca noći", "Čudo u Mal-

opolju", "Karadoz", "Katarza", "Kino Bosna", "Posrtanje knjige" Viši od ljubavi... .

Također, autor je romana "Bosanski trokut", "Mozak i metak", "Ponoćni rituali u hramu snova", "Sunce je tvoga sjena", "Prije nego odrastem" te zbirke poslovica, izreke i fraze u BiH "Bosanska sešara"

Pisao je i djela iz oblasti historije "Bosanski rodoslovi", "Znameniti Rimljani", "Croatian Genealogy", "Eponimi" i drugo.

Sitnica Behija, Delalić Mensura, Delalić Sabrija, Delalić Ferida, Delalić Azemina, Enes Kapidžić

Foto: Arhiva Muharema Sitnice

LJETO PUNOG PEKMEZA

Piše: Ismet BEKRić

Jedno literarno sjećanje na ljeta kad smo se u našim ulicama i avlijama družili i prepuštali čarima noći u kojima smo kuhali i miješali slatke pekmeze od šljiva.

Tog ljeta šljive su po baščama i proplancima raširile svoje bogate grane, punе modrine i mirisa. Vezivali su ih, i podupirali motkama, da se ne bi lomile i još nedozorele plodove propisale po zemlji. I mi smo bdjeli skoro nad svakim stablom, kušajući svakodnevno šljive, da bismo, kao »stručnjaci za voće«, kazali kad je pravo vrijeme za branje. A one, raspušćene, zlatasta, sočne, topile su se u našim ustima. Da grane ne bi popucale, mi smo im pomagali olakšati teret time što smo šljive pučili i jeli, posebno u noćnim satima.

Ljeto puno sunca milovalo je plodove šljiva, darujući im slast koju je što prije trebalo pretopiti u pekmez. Tada je u našu ulicu stigao veliki bakreni kazan u kojem su se, svake noći u drugoj avlji, kuhalo i miješalo šljive, sve dok nisu majke, kušajući slast sa drvenom kašika, kazale da je pekmez pravi i

da zaslužuje da se, nakon kraćeg hlađenja, preseli u brojne tegle.

I mi smo se radovali tim okokazanskim sjedeljkama koje je profesor Feri, prema »Noćima punog mjeseca«, nazvao »Noćima punog pekmeza«. Nismo, zapravo, ni znali šta to znači, i kakav je to »puni pekmez«, ali to i nije bilo toliko važno – samo neka ga bude što više i neka bude što sladki.

»Puni pekmez je onaj koji se puni u tegle«, objašnjavao je naš ulični mudrac Kako.

»A onda tim pekmezom napuniš trbuš«, dodavao je Bakan na čijem se nosu uvijek znalo kada se je sladio ovim specijalitetom naše ulice i našeg kraja.

Zisko je ipak zamolio svoga dida, Dedu, da nam objasni razliku između praznog i punog pekmeza.

»E, he, prazni vam je pekmez por'jedak, nikakav, a puni pekmez je onaj koji je taman!« objašnjavao je Ziskov dido.

Opet nismo znali koji je to pekmez taman, a Kako se ponovo domislio da je to onaj koji je najbolji, ni pregust ni prerijedak, sladak, a, što je najvažnije, ima ga p u n o, i za kojega bi Dedo, kao posljednji kušač poslije dugog miješanja, kazao:

»Ama, ha, taman!«

Voljeli smo te ljete noći punog mjeseca i punog šljivovog pekmeza, posebno kad je sa nama bila i Branina rodaka Dada koja je dio svoga ljetcog raspusta provodila i u našoj ulici. Imala je kosu boje zrelih šljiva, a oči boje pekmeza, pa smo je i nazvali Princeza Pekmeza. Mi smo bili njeni prinčevi od pekmeza. Vrtjela nas je oko prsta, posebno onog koji bi dobrano zamočila u vruci

pekmez, dozvoljavajući nam zatim da sa njega, kao sa vrha zlatne kašičice, kušamo slast ukuhanih šljiva.

Dok su stariji, okupljeni oko kazana, drvenom kutiljačom dugo miješali pekmez, da ne pregori, mi smo gledali kako se iskrice iz vatre polako uspinju uz bakrene stijenke, kao da bi i one htjele virnuti u slatku lavu, a zatim se vinuti u noć, u nebo puno zvijezda.

»Ne prilazite blizu kazanu, da vas ne poprskaju vrele kapljice!« gorovila je Ziskova mati. »Evo, još malo, pa će pekmez biti gotov!«

To je znacišlo da će doći i naše vrijeme, jer će nam dozvoliti da »poližemo kazan«, da se osladimo pekmezom kojega neće uspjeti pretočiti u tegle. A njega je uvijek bilo dosta, ali ipak ne tako puno da bismo s pravom mogli kazati da su to bile noći punog pekmeza.

Te noći je domaćin ukuhavanja bio darežljiv, pa nam je ostavio podosta pekmeza na dnu i stijenkama kazana. Imali smo i drvene kašičice kojima smo grabilj gustu smjesu i, nakon kraćeg puhanja, da se što prije ohladili, predavaljali je ustima. Najlepše je ipak bilo kad je kašičice zamijenio Dadin prst. Gurkali smo se i borili ko će prvi osjetiti dvostruku slast Dadinog prsta. Kuki, kao najveći i najjači, uspio je da se izbori za prvo mjesto u redu i dočepa Dadinog prsta, zamoćenog u pekmez. Činilo nam se kao da će i njega progutati.

»Ma, polako, kud si navalio!? Pojest ćeš mi čitav prst!« pobunila se Dada, pokušavajući da izvuče prst iz zagrljaja Kukijevih zuba.

Tek kad je Uđin udario Kukiju jednu snažnu klepu, ovaj je pustio Dadin prst i okrenuo se da uzvrati. To je iskoristio Kako i prigradio, preko reda, Dadin pekmezasti prst.

»Ma, čekaj, nisam ga još zamočila u pekmez!« rekla je Dada pokušavajući da izvuče prst iz Kakinih usta, koji je popustio tek onda kad ga je Bakan muhuuo u rebra.

»Čekaj, ja sam sada na redu!« planuo je Bakan, držeći Dadu za ruku.

»Ne, moj je red!« povikao je Uđin, a baš tada je na svome lijevom uhu osjetio Kukijevu klepu.

Nastalo je komešanje, gurkanje, koje sam ja pokušao da iskoristim, i da se sa zadnjeg mjeseta probijem makar na treće. Ne znam ni sam kako, ali sam u ustima osjetio slast pekmeza i, posebno, slast Dadinog prsta. Tako sladak pekmez nikad dotad nisam jeo. Ni nečije klepke, koje su se sručile na oba uha, nisu mogle da umanje slast punog pekmeza. Tad sam i spoznao šta je to puni pekmez, onaj t a m a n, kako bi rekao Ziskov did. Možda bih dobio još koju klepu, da Dada iznenada, gledajući na sat i poklopljene kazaljke, nije uzviknula:

»Ponoć je! Sretna vam nova pekmezli godina!«

S mirisom pekmeza koji se još pušio pomješao se smijeh. Činilo nam se kao da se

Jedan od junaka priče: Aziz Kapidžić Zisko, stoji treći s lijeve strane

smiješe i zvijezde. Htjeli smo da Dadi čestitamo tu najljepšu novu godinu, koja se izdiže iz pekmeza, ali je ona preko dvorišta i bašte odlepršala prema Braninjoj kući. Iduće noći nije je bilo, vratila se u svoje mjesto, tamo negdje u srcu Bosne. A pekmez nije više tako mirisao, i nije bio tako sladak. Ali ostalo je sjećanje na jedno ljetno punog pekmeza.

Bezbržna pobrđanska djeca:

Iz donjeg lijevog ugla, na desno, pa prema gore, na slici su: Đumišić Zlatko, Omurović Smail, Sitnića Muhamet, Sitnića Adem, Omurović Amila, Poparić Braco, Poparić Sabina, Fikret, Halimić Suada, Delalić Senada, Halimić Sakiba, Halimić Azra, Krupić Aida, Nivesa, Todorovac Ismet, Trnovac Mirzeta, Nafa, Đumišić Minka, Trnovac Nada, Trnovac Edina, Đumišić Maida, Fanda Gondža, Todorovac Mejra, Sulejmanpašić Muhiđdin

Nasiha Kapidžić Hadžić

Izabrana djela za djecu U povodu 90 godina rođenja pjesnikinje

Pripremljen je naš najznačajniji ovogodišnji izdavački projekat:

IZABRANA DJELA ZA DJECU I MLADE

pjesnikinje Nasihe Kapidžić Hadžić,

koji obavljemo u povodu 90 godina rođenja pjesnikinje.

U 5 knjiga smješteno je najbolje što je napisala čarobna olovka ove pjesnikinje

– njene najbolje pjesme, kratke priče i najbolji dramatični tekstovi.

Ovaj jedinstveni projekt, koji su likovno opremili vrhunski ilustrator **Omer Berber**, inači bivší Nasihiň dák, i studenti Likovnih Akademija Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije, nudimo u preplatu po cijeni od **60 KM**.
Iskoristite mogućnost da u komplet bude upisano Vaše ime (ime Vašeg djeteta ili smuketa ili djeteta koje želite darrati komplet) koje će tako, na neki način, ostati zapisano u historiju bosanskohercegovačke književnosti za djecu.

U komplet će biti upisana imena preplatnika koji uplate prvu ratu ili cijeli iznos najdalje do 30. aprila 2021. godine.

NARUDŽBENICA

Ovim neopozivo naručujem _____ primjeraka kompletira IZABRANA DJELA ZA DJECU I MLADE po cijeni od **60 KM za komplet** (u Bosni i Hercegovini) odnosno **50 EURA za komplet** (u zemljama izvan BiH).

(Ime i prezime naručioča)

(Ime koje želimo da bude upisano u komplet)

(Adresa – ulica, kučni broj, poštanski broj i mjesto)

(Kontakt telefon)

(E-mail adresi)

Ispлатu će izvršiti: u cijelosti

u tri rate (30+20+10 KM)

(Popunite meračicu)

Naručbenici poslati na adresu: **IK LIJEPА RIJEЦ**, Tuzla, Miroslava Krleže 11, 75000 Tuzla
Tel/Fax: 035 / 231 509 • Mob: 061 194 162, 061 194 163 / 061 577 247 • lijeparijec@t-online.ba • www.bosanska-rijec.com
Uplate u KM mogu se izvršiti na račun broj: **55556000021839512** kod Nova banka A.D. Banja Luka, Filijala Tuzla
Devizne uplate izvršiti na račun broj: **SWIFT: NOIBBA22, BIC: BA395560000021839762**

Poštovani prijatelji knjige,

Najboljoj pjesnikinji za djecu u Bosni i Hercegovini, NASIHI
KAPIDŽIĆ-HADŽIĆ, ove, 2021. godine, navršava se 90 GODINA
OD ROBENJA.

Tim povodom objavljujemo njen komplet «IZABRANA DJELA ZA
DJECU» u pet knjiga.

Nudimo mogućnost DA U KOMPLET UPIŠETE VAŠE IME ili ime
Vašeg ili nekog dragog djeteta iz Vaše šire obitelji i da na taj način
obradujete svoje ili nečije dijete trajnom lijepom i vrijednom us-
pomenom. Akcija preplate traje DO 30. APRILA 2021. godine.

Preplatom na komplet obogatit ćete svoju kućnu biblioteku DJE-
LIMA NEPROLAZNE VRJEDNOSTI i podržati objavljuvanje ovog
izdavačkog projekta, značajnog za našu dječju književnost i NEMA-
TERIJALNU KULTURNU BAŠTINU Bosne i Hercegovine, u cjelini.

U prilogu Vam šaljemo informativni letak sa svim potrebnim po-
dacima i narudžbenicom. Ako se odlučite da nas podržite, dovoljno
je odgovoriti na ovaj mejl ili popunjenu narudžbenicu fotografirati i
poslati na viber: +387 61 194 163 ili u mesindžer fejbuk profila: Li-
jepa Rijec Esic.

Ljubav prema domovini izražava se i na taj način da čuvamo i
njegujemo njene kulturne vrijednosti. Zato ovu vijest objavljujemo uz
obilježavanje Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine, koji Vam
maleni kolektiv naše izdavačke kuće ISKRENO ČESTITA. Od srca.

Prijateljski i s poštovanjem

Šimo ESIĆ, urednik

Viber: +387 61 194 163

Facebook: Lijepa Rijec Esic

E-mail: verlagesic@t-online.de

ili: lijeparijec@t-online.de

In Memoriam

Jerolim Jerko Karadža (1937 – 2021)

Napustio nas je jedan od najboljih banjalučkih sportista, nenadmašni pivot našeg Borca, izvrstan doktor-specijalista i nadasve dobar čovjek, Jerolim Jerko Karadža. Za ovog legendarnog rukometara vežu se prvi veliki rezultati banjalučkog najtrofejnijeg kluba. Igrao je rukomet od 1954. do 1971. godine, a paralelno u košarkaškom i rukometnom klubu od 1954. do 1957. Za RK Borac odigrao je 276 utakmica u prvoj saveznoj ligi i postigao 1180 golova.

Mnogi stručnjaci smatraju da je Jerko Karadža najbolji rukometni pivot svih vremena. Dres reprezentacije Jugoslavije oblačio je 70 puta i postigao 168 pogodaka. Bio je prvi jugoslovenski rukometar koji je četiri puta uzastopno nastupio na svjetskom prvenstvu. Debitovao je 1958. na Svjetskom prvenstvu u DR Nemačkoj, a potom je još tri puta bio učesnik SP (1961. u SR Nemačkoj, 1964. u Čehoslovačkoj i 1967. u Švedskoj). Borac je s njim na čelu osvojio četiri puta Kup Jugoslavije i dva puta prvenstvo.

Mi, koji smo imali sreću da mnogo puta gledamo njegove majstorske na starom otvorenom stadionu, znamo o kakovom je velikom virtuuzu riječ. Njegove šraube i letovi u šestercu i dan danas su neprevaziđeni.

Jerolim Karadža rođen je 30. septembra 1937. godine u Skoplju, a njegova porodica se 1941. godine presešla u Banjaluku. Završio je osnovnu školu i realnu gimnaziju u Banjaluci, a diplomirao na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1962. godine, te specijalizirao za plućne bolesti. I u toj humanoj branši Jerko je postizao izvrsne rezultate. Bio je član ekipa hirurga, koja je 2002. godine obavila prvo presađivanje pluća u Hrvatskoj.

U ime naše redakcije i brojnih čitalaca želimo iskreno saučešće supruzi Ilii, kćerki Katarini, sinu Vjekoslavu i braći Krunkoslavu, Nikoli i Višeslavu.

BiH-Švedska *redovna autobuska linija* **utorkom i petkom**

09:00 SARAJEVO
10:30 ZENICA
12:10 DOBOJ
11:00 TUZLA
12:30 SANSKI MOST
13:00 PRIJEDOR
14:00 BANJA LUKA
15:15 B. GRADIŠKA (BIH)
15:40 KOBENHAVN (DK)
17:00 MALMÖ (S)
18:00 HELSINKBORG
20:30 VARNAMO
21:00 GÖTEBORG (S)
21:00 JONKOPING
22:15 MJOLBY (S)
22:45 LINKOPING
23:30 NORKOPING (S)
01:30 STOCKHOLM (S)

09:00 STOCKHOLM
11:00 NORKOPING
11:50 LINKOPING
11:30 UDDEVALLA (S)
12:00 SVANESUND
12:20 MJOLBY
13:25 JONKOPING
14:00 VARNANO
16:00 HELSINGBORG
16:25 LANDSKRONA
17:30 MALMÖ
13:30 GÖTEBORG (S)
17:25 B. GRADIŠKA (BIH)
18:15 BANJA LUKA
19:10 PRIJEDOR
19:40 SANSKI MOST
20:10 DOBOJ
21:45 TUZLA
22:30 ZENICA
24:00 SARAJEVO

travel agency
BISS-TOURS

Agencija Sarajevo
Morića han, Saraci 77
tel./fax: 033 236-620; 271-281

Agencija Zenica
Metalurg Business City
tel./fax: 032 245-451; 245-757

Mobitel BiH: +387 (0)61 780 250
Göteborg: +46 737086340
Stockholm: +46 703997516
Malmö: +46 736307882
Oslo: +47 951 481 56

 Travel agency
BISS-TOURS

www.biss-tours.ba

PLIVIT ROŠTILJSKI KONCEPT

Sa ponosom predstavljamo naš novi Plivit roštiljski koncept koji je nastao u saradnji sa šefom Edinom Džematom.

Ovaj roštiljski koncept sadrži 94% junećeg mesa, a ostalo su začini koji nemaju nikakvih E-brojeva. Čisti proizvodi bez nepotrebnih sastojaka. Više od godinu dana smo u suradnji sa Edinom Džematom radili na razvoju ovog koncepta i na kraju možemo reći da smo veoma zadovoljni i sretni sa konačnim rezultatom. U assortimanu možete pronaći Startbox, Balkan grillbox, čevape i pljeskavice. Uskoro u prodavnicama!

